

LIETUVISKAS SAVAITRASTIS
Išleina kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Laidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse \$3.00
Kanadoje \$4.00 Kitur \$4.50
Užlaikyti galima kiekvieną metų, nereikia
laukti metų, pusemetio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

No. 4

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO

January — Sausio 26 d., 1950 m.

(35-ti metai — 35th year)

M Ū S Ų VISUOMENĖJE

BALFo nutarimai

BALFo direktorių suvažiavimas, nesenai įvykęs New Yorke, nutarė:

1. Kreiptis į visas organizacijas su prašymu, kad nuo kiekvieno parengimo bei pobūvio bent 5% pajamų skirtų BALFui.
2. Pritraukti daugiau narių, pasiekiant bent 10,000 skaičių.
3. Kviesiti visas tremtinių draugijas ir kitas tremtinių šelpiančias draugijas pavirsti BALFo skyriais ir prisidėti ne tik prie Vokietijoje esančių tremtinių šelpimo, bet ir prie atvykusių įkurdinimo.
4. Steigti naujus BALFo skyrius, kur jų dar nėra.
5. Įsamoninti visuomenę, kad centralizuotas šalpos vykdymas per BALFą yra geriausias, tiksliausias ir pigiausias. Atskiras asmuo bei grupių šelpimas iš surinktu visuomenės pinigų nepasiekia tikslo, nes vieni gauna, o kiti negauna ir dėl to yra sukeliamas nepasitenkinimas bei dezorganizacija.

6. Sukelti lėšų tremtiniams, kurių atvykimas priklauso nuo kelionės išlaidų apmokėjimo iš uosto iki paskyrimo vietos.
7. Raginti atvykusius tremtinius, kad jie laiku atsilygintų kelionės išlaidas toms organizacijoms, kurios juos kreditavo, nes neatilyginimas kenkia kitiems atvykstantiems tremtiniams.

9. Prašyti atitinkamus organus įsteigti Vokietijoje Lietuvos konsulatą, kad jie galėtų lietuviams tremtiniams teikti teisinę pagalbą.
BALFo direktorių suvažiavimas, kaip matyti, gana vaisingas nutarimais. Ypač pirmas ir paskutinis nutarimai. Jei jie būtų įvykdyti, būtų labai naudingi. Kai kurie iš jų nutarimų, ypač 3 ir 5, be abejojimo, sukels daug abejojimo ir dėl to teks pakalbėti.

Organizuojasi skautai

Skautai bene mažiausiai skelbia laikraščiuose žodžių atsisakymų, bet, atrodo, praktiškiausiai mezza ryšius ne tik Amerikoje, bet ir visuose kraštuose, kur lietuvių skautų yra atsirašę. Jie leidžia Pasaulio Lietuvių Skautų Sąjungos Biuletinį, kurį siuntinėja kiekvienam skautų veikėjui, kai tik sužino jo adresą. Prie to prideda lapą, kuriame prašo surašyti kitų skautų bei skautininkų adresus, kuriuos biuletiną gavęs asmuo žino. Registracijos Centro adresas: Mr. A. Saulaitis, 853 Bank St., Waterbury, Conn.

• Rašytojas Antanas Vaičiulaitis yra išrinktas "Gallery of Living Catholic Authors". Šiuo metu šiai galerijai priklauso 388 įvairių tautų rašytojai.

IEŠKO MEILĖS...

Sovietai, norėdami įtikinti, kad jie labai myli savo satelitus, rengia propagandinius "draugiškumo mėnesius". Vasario mėnuo skelbiamas "Vengrų — sovietų draugiškumo mėnuo".

Ir Kinijoje kartoja Lenkijos istoriją

Kinijos komunistai neberimsta prie savo sienų. — Tiesia rankas ir kaimyninius kraštus. — Remiasi hitleriškais šūkais.

Kinijos komunistai, pasiekę Kinijos sienas, prie jų nerimsta. Kaip savo laikų Hitleris siekė į visus kraštus "vokiečių globoti", taip dabar Kinijos komunistai labai susirūpino... kituose kraštuose esančiais kiniečiais.

Vsų pirma tas "susirūpinimas" krypta į Prancūzų Indokiniją, kur Viatnamo komunistų vadovas Hošimin seniai veda sukilimą prieš prancūzų bei jėms palankių vietnamiečių valdžią.

Bet tai ne viskas. Daug kiniečių yra ir Ceilone (Tailand), kuris yra Didžiosios Britanijos dominija. Kiniečių nemaža Malajose ir naujojoje Indonezijos respublikoje. Visais tais kraštais Kinijos komunistai jau rodo susirūpinimo ir tiesia į juos rankas.

Jie jau pasiūlė savo globą ir Tibetui, kurį siūlo "išvaduoti". Tibetas jau kreipėsi į kitus kraštus pagalbos nuo "vadavimo". Maskva, be abejojimo, remia tuos "globos" ir "vadavimo" užsimojimus. Tai duotų progos komunistų valdžiai išplėsti toli ir pietus.

Nors Maskva ir labai griežtai užginčijo, kad ji nesisavina kenkiamas.

PAASIKIVI VĖL SUOMIJOS PREZIDENTAS

Suomijos prezidento rinkimuose išrinkta absoliutė dauguma tokių elektorių, kurie vasario 15 dieną balsuos už ligšiolinį prezidentą Paasikivį. Jo išrinkimas prezidentu užtikrintas. Suomija galutinai atsakė Maskvai, kad ji atmeta Maskvos reikalavimą išduoti 300 "karo nusikaltėlių". Visų pirma pati Maskva, kalbėdama apie 300, nurodo tik 56 pavardes. Bet iš jų Suomijos vyriausybė tik 4 surado. Kiti, nežina, ar yra Suomijoje. Iš 4 surastųjų 2 yra Suomijos piliečiai, po keliolika metų gyvena Suomijoje ir jokių nusikaltimų nėra padarę. Vienas iš jų tarnavo Suomijos kariuomenėje ir taikos su sovietais derybų metu buvo suomių delegacijos vertėjas. Jis yra buvusio rusų caro pulkininko sūnus. Gal dėl to jį Maskva ir laikė "karo nusikaltėliu"... Likusiems dviems Suomijos vyriausybė irgi neranda tokių priekalčių, dėl kurių jie turėtų būti išduoti.

Maskvos spauda vėl grasina Suomijai, kad jos toks pasielgimas galės būti Suomijai tragiškas...

Vis dėlto, nežiūrint tų grasių, rinkimai Suomijoje įvyko ramiai ir savarankiškai. Juos tik šaltis gerokai sutrukdė: šiaurinėse vietose daugelis negalėjo nuvykti į balsavimo vietas. Spėjama, kad dėl to susidarė kiek didesnis balsų nuostimis už kraštutinius dešiniuosius ir už komunistus, o socialistų balsų skaičius kiek sumažėjo. Vis dėlto komunistų gautų balsų skaičius kaip buvo, taip ir liko nereikšmingas.

turių šiaurinių Kinijos provincijų — abiejų Mongolijų, Mandžurijos ir Siankiano, — bet pasaulis jau neaklas ir mato, kas dedasi.

Ir komunistinė Kinijos vyriausybė iš Peipingo šaukia, kad niekas tų minėtų provincijų nuo Kinijos nepelėsia.

Bet... Juk ir dabartinė Lenkijos vyriausybė tuo labai patenkinta, kad didelė Lenkijos dalis įjungta į sovietus. Maskva už tą grobį išderėjo Lenkijai Vokietijos dalį. Kitaip sakant, pati

ŠEŠIOS DIENOS pasaulio politikoje

SAUSIO 19

Paskelbtas turinys Henry A. Wallace slapto pranešimo, kurį jis 1944 metais buvo įteikęs prezidentui Rooseveltui, pats tuo metu būdamas viceprezidentu. Tame pranešime jis, po savo apsilankymo Kinijoje, rekomendavo Rooseveltui, kaip reikia elgtis su Kinija. Jo rekomendacija buvo — Čiankaiseką remti tik laikinai, kol jis reikalingas kare su japonais. Jis dėstė, kad po karo Kinijoje iškils nauji vadai, evoliucijos ar, greičiausiai, revoliucijos keliu, kurie būsią tikrieji Kinijos vadai. Iš to daroma išvada, kad Wallace jau tada rengė dirvą komunistų įsigalėjimui Kinijoje ir rekomendavo Čiankaiseką tik tiek paremti, kad jis paskui nebūtų klūtimui komunistams Kinijoje įsigalėti.

Vyriausybė daromi priekaištai, kad ji tos komunistams palankios politikos laikėsi ligi šiol ir, žinoma, susilaukė Wallace pranešantų rezultatų...

Amerikos pasiuntinys prie Vatikano pasitraukė iš pareigų dėl susilpnėjusios sveikatos. Dar nežinia, ar bus paskirtas kitas atstovas.

SAUSIO 20
Valstybės Sekretorius Acheson oficialiai paskelbė vyriausybės intenciją keisti politiką Ispanijos atžvilgiu. Amerikos vyriausybė remianti pasiūlymą, kad Jungtinių Tautų Organizacija atšauktų savo nutarimą, kuriuo ji rekomendavo susiaurinti santykius su Franco vyriausybe. Taip pat pareiškė, kad vyriausybė yra pasirėmusi tvarkyti klausimą apie paskolos suteikimą Ispanijai.

Bulgarija pareikalavo iš pareigų atšaukti Amerikos pasiuntinį Heath, prikišdama jam, kad jis kišasi į Bulgarijos vidaus reikalus. Šis Bulgarijos kaltinimas ir reikalavimas Washingtono sukėlė didelį pasipiktinimą.

Amerikos Atstovų Rūmuose dviejų balsų dauguma buvo atmestas vyriausybės prašymas suteikti Korejai 60 milijonų dolerių paramos. Taip atsitiko dėl nusistatymo prieš paramą Korejai, bet dėl atstovų nepasitenkinimo vyriausybės politika Kinijos reikaluose. Manoma, kad tas nutarimas dar bus atitaisytas.

SAUSIO 21
Washingtonas įspėjo Bulgarijos vyriausybę, kad, jeigu ji neatšauks savo notos dėl USA pasiuntinio, diplomatiniai santykiai su Bulgarija gali būti nutraukti.

Bulgarijos komunistų politbiuras pašalino iš komunistų partijos darbo ministerį ir kitus šešis žymius pareigūnus už "apsileidimą ir nebudrumą".

Britanijos ir Prancūzijos vyriausybės neprisiderina prie Achesono paskelbto politikos keitimo Ispanijos atžvilgiu.

SAUSIO 22
Maskvon atvyko ir Kinijos komunistinės vyriausybės užsienio reikalų ministeris, todėl spėjama, kad Maocetungo ilgus derybos yra baigiamos ir bus pasirašyta kokia nors sutartis.

Churchill, pradėdamas rinkimų propagandą, taip aiškina, kodėl reikia balsuoti už konservatorius: "svarbiausia priežastis, kodėl mes dabar negalime uždirbti savo pragyvenimui ir negalime tvarkyti kaip norime, yra ta, kad mums neleidžia ir daryti." Todėl jis ir siūlo arba grįžti prie laisvės, arba nertis dar giliau į socializmą...

Bandymas pagerinti santykius tarp Vakarų Vokietijos ir Prancūzijos, atrodo, nuels niekais dėl nesutikimo Saaro klausimu. Vokiečiai nori, kad Saaras būtų nors tiki tarptautinė statuta, kokį turi Ruhro kraštas, o prancūzai nori jį palaikyti savo ūkinėje sistemoje. Amerika ir Anglija pritaria prancūzams, nors pabrėžia, kad Saaro klausimas galutinai turės būti sprendžiamas tik taikos sutartį sudarant. Sąjungininkų Komisija viešai įspėjo Vakarų Vokietijos vyriausybę nuo neprotingo žygio —

Persitvarkė VLIKo Vykdomoji Taryba

VLIKo Vykd. Taryba, kaip mus informuoja iš Vokietijos, sausio mėn. 17 d. vėl persiorganizavo. Persiorganizavimo motyvai buvo tie, kad VT dėl emigracijos jau buvo nepilnos sudėties ir vienam V. Tarybos nariui, dėl darbo apimtys, VLIKo buvo pareikštas nepasitenkinimas.

Šiuo metu į VT įeina krikščionių demokratų, socialdemokratų, tautinio sąjūdžio ir lietuvių fronto atstovai. Valstiečiams liaudininkams palikta laisva vieta, kol jie pristatys kandidatą.

VT pirmininku paliko tas pats — M. Krupavičius.

ATSISTATYDINO LRK PIRMININKAS

1945 metais, Vokietijoje, VLIKo iniciatyva buvo atgaivintas Lietuvos Raudonasis Kryžius. Jam buvo pavesta rūpintis lietuvių tremtinių šalpa ir sanitarine apsauga.

Lietuvos Raudonasis Kryžius, reikia pripažinti, nemažai atliko Rėmė tremtinius, pašalpas teikė mokslus einančiam jaunimui. Dėl LRK veiklos, kaip papras-

tai tokiais atvejais būna, vadovaujantieji, ypač pirmininkas, susilaukdavo ir priekaištų.

Lietuvos Raudonajam Kryžiui Vokietijoje vadovavo dr. Domas Jasaitis. Dabar dr. D. Jasaitis iš pirmininko pareigų atsistatydino. Kiek girdėti, jis artimiausiu laiku ruošiasi iš Vokietijos vykti į Jungtines Amerikos Valstybes.

AMERIKOS BALSAS BUS LIETUVISKAI

Kongresiniai ir Valstybės Departamento sluoksniai painformavo ALT, kad Valstybės Departamento samata sekantiems biudžeto metams, kurie prasidės 1950 m. liepos mėn., numato lėšas Voice of Amerika efektingumui praplėsti tarp kitko transliuojant ir lietuvių kalba. Biudžeto Biuras, veikias prezidento įstaigos žinioje, šią samatos dalį jau patvirtino ir netrukus reikala svarstys Kongreso komisijos. Artimiausiu laiku reikala nagrinės Atstovų Rūmų Appropriation Committee, Pakomisija Valstybės Departamento Reikalams.

SKALDYS IR AUSTRIJĄ.

Visų optimistų pranašystės, kad jau netrukus bus susitarta pasirašyti taikos sutartį su Austrija, nuėjo niekais. Maskva aiškiai tos taikos nenori.

Šiomis dienomis "karo kursytojų" — Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos pasiuntiniai dar kartą kreipėsi į Kremlių, ragindami eiti prie tikros taikos bent su Austrija. Višinskis "susirgo" ir nepasirodė, o jo pavaduotojas Gromyko atvirai pasakė, kad Maskvos vyriausybė neturinti noro Austrijos derybose priėti išvados...

Šitaip esant, Vakarų sąjungininkai galvoja kaip nors susitvarkyti su Austrija be Maskvos. Bet tai reiškia, kad ir Austrija turės būti suskaldyta į dvi dalis, kaip dabar Vokietija.

Maskvos nenoras priėti prie taikos yra suprantamas: pasienio panaikinimo gazo vartojimo suvaržymo.

SAUSIO 23
Vakarų Vokietijoje labai padidėjo nedarbas. Amerikos komisierius McCloy, norėdamas pritraukti į Vokietiją kitų kraštų kapitalą, siūlo neribotam laikui sulaukyti prieškarinių Vokietijos skolų reikalavimus, kitaip sakant, jas nubraukti. Apsimoka prisikolinti ir paskui karą sukelti...

SAUSIO 24
Amerikos vyriausybė ragina Senatą greičiau patvirtinti Genocido Konvenciją.

Staiga mirė Bulgarijos komunistinės vyriausybės pirmininkas Kolarov. Buvo 73 metų amžiaus.

rašius taikos sutartį su Austrija, reikėtų atitraukti savo kariuomenę ne tik iš Austrijos, bet ir iš kaimyninių kraštų. O to Maskva kaip tik ir nenori.

NUSILEIDIMAS BERLYNUI

Amerikiečių karinė administracija buvo užsimojusi užimti namą Berlyne, kurs yra amerikiečių zonoje, bet kuriame yra Berlyno geležinkelio administracija, esanti rusų žinioje.

Geležinkelio administracija užima tik mažą namo dalį, apie 300 kambarių naudojami kitiems reikalams ir amerikiečiai norėjo ten įkurdinti savo įstaigas.

Rusai tam pasipriešino, pradėjo kludyti geležinkelio susisiekimą, pradėjo nebeleisti ir sunkvežimiams iš vakarų zonos važiuoti į rytines. Atrodė, kad gali būti vėl atnaujinta Berlyno blokada.

Amerikiečių administracija pareiškė, kad namas nėra tiek vertas, kiek kaštuotų jo iškovojimas ir, nors turėjo visiškas teises juo naudotis, pasitraukė iš to namo ir jį paliko vienoms rusams...

Žodžiu sakant, ir vėl principas parduotas už pinigą... Bet rusai savo principą palaiko pinigų, o jėga. Amerika sakosi turinti daugiau jėgos, negu Maskva. Bet drąsos — mažiau...

NEUTRALUMAS dėl Anglijos rinkimų

Amerikos politikai stengiasi neparodyti simpatijų nei darbininkams nei konservatoriams Anglijos rinkimų metu.

ŠIOJE ŠALYJE

PRIVATINIS INVESTAVIMAS per 1949 metus nukrito 18%, palyginant su 1948 metais. Ir šiais metais tas mažėjimas tebevyksta. Administracijos ekonoministai tuo susirūpino, nes dėl to labai mažėja darbas. Susirūpino ir darbininkų unių ekonoministai. Ir gali įvykti nuostabus dalykas: darbininkų vadų ekonominiai patarėjai gali stoti ne už padidinimą korporacijų mokesčių, kaip tai ligi šiol buvo, bet už sumažinimą... Pavyzdžiui, jau dabar jie linka pritariti iškeltam sumanymui, jog reikia panaikinti dvigubą apdėjamą mokesčiais, kuris susidaro, kai mokesčiai imami ir nuo bendrovių ir nuo jų dalininkų už turimus bendrovėse indėlius.

"SAUSU" vietų Amerikoje dar yra... Tai yra, tokių vietų, kur neleidžiama parduoti alkoholinius gėrimus. Senato komisija pritarė įstatymo sumanymui, kuris numato uždrausti alkoholinių gėrimų skelbimą leidiniuose, platinamuose ne vien savo valstybėje. "Šlapiji" tuo nepatenkinti ir rodo net tam tikro susirūpinimo "sausųjų" taktika, kuria siekiama sugrąžinti prohibiciją vietinių įstatymų formoje.

PERTEKLIAS MOKESČIUS prezidentas pasiūlė sumažinti, o vietoje to padidinti vienu bilijonu pajamas iš mokesčių nuo korporacijų, nekilnojamo turto ir dovanų. Siūlo panaikinti mokesčius nuo geležinkelių bei autobusų bilietų, užmiestinių telefonų pasikabėjimų, telegramų ir t.t., įskaitant tualetų įrengimus, čemodanus ir rankinukus. Mokesčius padidinti siūlo korporacijoms, kurios turi pajamų daugiau, kaip 50,000 dolerių per metus, o tokių esą tik dešimta dalis visų korporacijų. Apie nekilnojamo turto mokesčių nieko tikslesnio dar nepasakyta. Bus palietos tik "didelės dovanos", bet kokio didumo — irgi nepasakyta. Iš viso prezidento pasiūlymas išdėstytas tik bendrais posakiais.

KONGRESE prezidentas laimėjo svarbų punktą savo programos vykdymui, nes jo priešininkų pastangos atgaivinti senas Teisų Komisijos taisykles nepavyko. Jie norėjo grąžinti tas taisykles, kuriomis buvo lengva užblokuoti nepatinkamą įstatymo sumanymą, nors, jeigu jis būtų paduotas svarstyti ir balsuoti, galėtų būti priimtas. Prezidentas reikalauja, kad Kongresas būtinai priimtų civilinių teisų programos įstatymus, nors tektų visą vasarą posėdžiauti. Tačiau jau su įstatymo projektu apie priėmimą tarnybon žmonių, neatsižvelgiant rasės bei tikybės skirtumų, juntama sunkumų.

MARGARINO federalinis mokeskis (10 centų svarui) vis dėlto panaikintas. Sumanymai uždrausti margarino pervežti iš vienos valstybės į kitą liko atmeti. Taigi margarinas dabar galės laisvai rungtyniauti su sviestu. Gal sviestas pagerės...

ANGLIAKASIŲ tik trečdalis paklausė savo vado ir grįžo prie trijų savaitės dienų darbo.

The Ohio War History Commission
Ohio State Museum
COLUMBUS, OHIO

WATERBURY, CONN

MUSŲ SKAITYTOJAMS

Mūsų bendradarbis Waterburyje nuo Naujų metų pradėjo eiti ir atstovų pareigas. Taigi, dabar jis ne tik rašys mums žinias apie Waterbury ir waterburiečius, bet taip pat priims pinigų už DIRVĄ, skelbimus, aukas ir tt. Jei kas iš skaitytojų norėtų pranešti ką DIRVAI apie save, galės tai padaryti per mūsų atstovą. Todėl visiems mūsų Waterbury skaitytojams reikėtų įsidėmėti jo adresą. Jis toks:

Vladas Varneckas
2157 North Main St.
Tel. 31346
DIRVOS Redakcija

ALT SĄJUNGOS SKYRIUS

Sausio 15 d. ALTS Waterbury skyrius turėjo pirmą šių metų susirinkimą.

Pagrindinis susirinkimo tikslas buvo aptarti metinės veiklos planą ir įvertinti praėjusių metų darbą. Susirinkimui pirmininkavo skyriaus pirm. Jadv. Stulginskaitė. Sąjungos reikalų vedėjas painformavo susirinkimą apie Centro sumanymus.

Numatyta eilė kultūrinių parengimų, viešų paskaitų apie Lietuvą amerikiečių visuomenei, skyriaus kultūrinio klubo suorganizavimas, spaudos platinimas, narių verbavimas ir kt. Biudžetas numatytas \$1.000. Nusistatyta įnešti Centran ne mažiau \$300.

Šiuo metu skyrius turi virš 60 narių. Jų didelę dalį sudaro naujakuriai.

Kalbant apie Vasario 16-tos minėjimą, susirinkimas pareiškė tam tikro nepasiteikimo dėl vietinio AL Tarybos skyriaus elgesio. Viena srovė visą laiką reikią kitų srovių paneigimą ir nesiskaitymą su jomis. Tokia padėtis, atrodo, negali tęstis ilgai... Susirinkimas nutarė skirti \$25.00 auką AL Tarybai Vasario 16 šventės proga.

DAILĖS PARODA WATERBURYJE

Kaip jau skelbta, Lietuvių Dailės Parodos pasirodymas kolonijose bus įvykdytas, kiek galima, artimesniu laiku. Viskas daroma, kad kuo mėn. ji galėtų būti atidaryta Waterburyje. Paroda pinigiskai paremti, 26 vasario Waterburyje ruošiamas dainos ir žodžio vakaras. Tam tikslui sudarytas komitetas, į kurį įeina: Laureckienė, dail. Krasauskas, dainininkas Mačiulis, artistas Vaitkus ir Geonaitis. Komitetui pirmininkauja Dr. Colney. Tokios rūšies parengimų Waterburyje iki šios dar nėra buvę. Tai bus savos rūšies kultūros margumų vakaras su geriausiomis dainos ir žodžio meno įgėjomis.

PAKEISTAS SUSIRINKIMŲ LAIKAS

ALTS vietos skyriaus susirinkimai iki šiol būdavo trečią mėnesio penktadienį, vakare. Dabar jie bus trečią mėnesio sekundadienį 2:30 val., Kudirkos šventinėje. Atrodo, tas laikas bus žymiai patogesnis.

NEGADINKIM SAVO KALBOS

Sausio 15 d., Waterbury Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriaus susirinkime Jokubaitė tarė kelis žodžius į susirinkusius naujakurius, linkėdama jiems čia sėkmingai įsikurti ir išmokyti anglų kalbos. Ji priminė, kad mes savo lietuviškos, taip gražios ir turtingos kalbos ne tik nepamirštame, bet ir nemaišytume į ją svetimų žodžių, kaip tai pasitaiko tarp seniau atvykusių, o kartais ir tarp... porą mėnesių čia pagyvenusių.

Jokubaitė čia gimusi ir augusi, taip gražiai taisyklingai lietuviškai ir jausmingai kalbėjo, kad ne vienam tremtiniui ašara iš akių ištryško.

J. D.

PAGIRTINAS RUPESTIS

Šeštadienio lietuviškoji mokykla yra išlaikoma pačių tėvų. Mokestis už mokslą nėra privalomas, moka kas gali. Surenkamų pinigų nėvisada užtenka labai kukliam mokytojų atlyginimui. Komitetas prašė paramos iš organizacijų. Iki šiol atsiliepė ALTS skyrius ir politinis klubas. Abi organizacijos davė po 25 dolerius.

Teko patirti, kad ALTS vietinis skyrius savo iniciatyva 1950 metų samatoy yra numatęs 100 dol. šitai mokyklai remti. Tai gražus rūpestis. Jei šituo pavyzdžiu pasėktų kitos organizacijos, mokykla neturėtų finansinių rūpesčių.

RADIJO NAUJENOS

Sausio 7 dieną lietuviškoji vietos radijo valanda gražiai paminėjo prezidento a.a. A. Smetonos mirties sukaktį. A. Smetonos gyvenimą ir nuopelnus gražiai apibūdino tremtinys agr. Br. Dūda.

Nuo sausio 14 d. kas šeštadienį duodama jaunimo valandėlė. Jos programa skiriama jaunimui ir atliekama paties jaunimo.

PAVYKĖS KONCERTAS

Sausio 22 d. čia įvyko koncertas, kurį rengė liuanistikos kūrų komitetas. Dainavo buv. Vilniaus operos solistas baritonas S. Liepas ir jauna dainininkė M. McGrath, abiemis akompanavo Vyt. Marijošius.

Sunku nemuzikui vertinti koncertą. S. Liepas dainavo nuotaikingai, jaunoji M. McGrath (jos motina esanti lietuvaitė) — nedrąsiai. Ji padainavo 2 dainas lietuviškai ir 2 angliskai. Pagirtinas jos pasiryžimas dainuoti ir lietuviškai, tačiau jai dar reikės daug padirbėti, iki ji pakentiamai tars lietuviškus dainos žodžius.

Vyt. Marijošius — tai jau tarsi — buvo ne tik kuklus akompaniatorius, bet ir solistų ryžtingas vadovas. Vieną galima drąsiai teigti — koncertas pavyko ir visiems patiko. Žmonių buvo pilna salė — apie 700.

Koncertą gražiai aprašė ir vietos amerikoniškasis dienraštis. Plačiau paminėtas solistas S. Liepas ir iš viso koncertas vadinamas malonių, rimtu ir kultūringu.

Dar prieš koncertą teko nugirsti rengėjų nuomonę, esą koncertas baigsis bankrotu. Iš senųjų tautiečių buvo girdima, esą koncertai čia nemėgiami. Tačiau šis koncertas įrodė, kad koncertai gali būti mėgiami, jei jie rimti, meniškai. Tą turėtų įsidėmėti visi vietos pramogų rengėjai ir ateityje negadinti koncertų vardo.

Ta proga negalima neužsiminti apie salę. Parapijos salė yra erdvi ir graži. Joje vyksta visi didesni vietos kolonijos renginiai. Tačiau ji turi du didelius trūkumus, kurie ypatingai trukdo klausytis rimtų koncertų ar paskaitų: 1. jos kėdės įkyriai girgžda nors truputį sėdinčiam pajudėjus; 2. rūsy po salę yra "bowling" salė ir iš jos visą laiką girdisi "bombardavimo" garsas. Tuo dalyku erzino ir šį kartą ne tik artistus, bet ir daugelį klausytojų. Būtų labai gera, kad ateityje panašių kultūringų pramogų metu bent žaidimas rūsyje būtų sustabdomas.

VĖL KULTURINGA PRAMOGA

Vasario 26 d., 2:30 val. Lietuvių Klubu salėje (48 Green St.) Dailės Parodai Remti Komitetas rengia kultūrinę pramogą — koncertą. Teko patirti, kad jau tikrai programoje dalyvaus rašytojas B. Brazdžionis, aktorius Henrikas Kačinskas, aktorius-rašytojas A. Gustaitis ir dainininkas Julius Mačiulis. Dar tikrai nepaaiškėjo, ar dalyvaus iš akių ištryško.

Detroit, Mich., Naujienos

ŠV. ANTANO DRAUGIJAI 40 METŲ

Šeštadienį, sausio 21 d., šv. Antano draugija minėjo 40 metų sukaktį.

Šioji draugija Detroito skaitosi seniausią. Ji yra pagrindinė organizacija įsteigiant šv. Antano parapiją.

Minėjimo proga draugijos nariai suruošė vakarėlį. Suvaidintą J. Gliudžio vieno veiksmo veikalėlis "Nelaimingas pynaklis". Veikėjai savo partijas gerai žinojo, tik jiems trūko praktikos ir vaidybos.

Dvi sesutės — Milda ir Gražina Memėnaitės pašoko plastiku šokių. Jų šokiai mes labai gerėjome. Jonas Valiukas, tenoras, padainavo tris dainas. Jam akompanavo Helena Dailydaitė.

Akordeonu pagrojo Juozas Dobilas, Jr., ir Ona Russell-Raseliūtė.

Šv. Antano parapijos choras, vadovaujamas vargon. Blažio, sudainavo keletą dainų. Dainavo neblogai, tik kai kuriose vietose choristai su dirigentu ir pianu nesudarė glaudaus kontakto.

Vakara vedė senas tos draugijos veikėjas Juozas Cress — Krasauskas. Apie šv. Antano draugijos darbus įžanginę kalbą pasakė kun. klebonas I. Boreišis.

Vėliau sekė šokiai ir linksminimasis.

VASARIO 16-TAI RUOSIAMASI PILNU TEMPU

Sausio 20 d. Organizacijų Centras buvo sukvietęs atstovų susirinkimą pasitarti dėl Vasario 16-tos. Esant labai blogam orui, daug atstovų nedalyvavo. Bet dalyvavusieji stengėsi kuo geriausiai šią šventę priruosti.

Muzikinę dalį pavadė komp. Br. Budriūniui. Dainuos jo vedamas choras ir pasirodys smulkininkas Vladas Motiekaitis.

Tautinių šokių grupę pranešė, kad jie irgi jau ruošiasi dalyvauti. Mergaičių skaučių grupė mano pasirodyti su keliais dalykėliais.

Kalbėtojais rūpinasi skyriaus komisija ir valdyba. Yra pakviestas Michigan Valstybės gubernatorius Williams ir vienas universiteto profesorius.

Jei viskas gerai pavyks, šmet Lietuvos Nepriklausomybės šventę atšvėsime su dideliu dėmesiu.

PASVĖNTINO NAUJĄ BAZNYČIĄ

Sekmadienį, sausio 22 d., naujoje Dievo Apveizdos bažnyčioje įvyko didelės iškilmės — vyskupas Vosnieckis pašventino naująją bažnyčią. Dalyvavo šios parapijos klebonas kun. J. Čižauskas senas draugas kun. Lipkus, iš Grand Rapids, Mich. Jis sakė pritaikytą pamokslą. Vyskupas gyrė lietuvių, kurie rūpinasi lietuvių imigracija. Žinoma, ši parapija mažai dar su šiais reikalais susipažnusi. Imigracijos reikalus tvarko BALFo narės ir atskiri asmenys, susirūšę su DP Komisija Detroito.

ORGANIZUOJAMAS DIDELIS VYRŲ CHORAS

Detroito yra daug jaunų vyrų, kurie, dirbdami po pietų, negali dalyvauti ALB Radio klubo mišraus choro repeticijose, kurios vyksta trečiadieniais 7 val. vakare. Todėl dabar organizuojamas didelis vyrų choras, kurio repeticijos bus šeštadieniais 2 val. po pietų Int. Institute.

Reikia tikėtis, kad visi vyrai, turintieji balsus, susiburs ir šį naują chorą. Komp. Br. Budriūnas pasiryžęs Radio klubo chorą išvaziavimą į parodą.

1949 spalio 16 d. ir lapkričio 20 d. skyrius turėjo susirinkimus. Artėjant metinėms šventėms, gruodžio mėnesį susirinkimo nešaukėme, pasiilkydami laiką surinkti parodos bilietus ir padaryti galutinas atskaitas. Dabar susirinkimas yra šaukiamas sausio 29 dieną, 2 val. po pietų, nariams priprastoje vietoje. Susirinkime numatoma sudaryti veikimo programą 1950-iesiems metams.

Z. Jankauskas
ALTS 6-to skyr. pirmin.

BROOKLYN, N. Y.

IŠSKRIDO NEW YORKAN

Pereitą šeštadienį, gavusi žinią iš New Yorko, kad jos brolis mirtinai serga, Adelė Mase-Maslauskienė išsiskubino net lėktuvu. Pirmadienį išvyko ir jos brolis Vytautas Kerševičius.

Pirmadienį Malvina Smailienė irgi gavo žinią iš New Yorko, kad miręs jos brolis Jurgis Berkeris. Ji skubiai lėktuvu išskrido į laidotuves.

M. Sims

PHILADELPHIA

ALT SĄJUNGOS

šeštąs skyrius mūsų mieste susikūrė 1949 m. rugsėjo 10 d.

Jaunas skyrius iš savo mažo išdo pirmiausia aukojė \$10.00 BALFui, Seimo metu Philadelphiaj \$10.00 aukojė Visuotiniam Amerikos Lietuvių Kongresui. Nusuntę jį du atstovai: J. Narą ir Antaną Kanušį.

Lietuvių Dailės Parodai atsidarius, skyriaus nariai ir jos valdyba stengėsi ją paremti. Išdalinta Parodos bilietų knygų, čių, už kuriuos sąmoningi lietuviai įmokėjo: Antanas Kanin — \$5.00, John Bany (Media, Pa.) \$5.00, Antanas Tvaranavičius \$3.00, A. Januškevičius (Riverside, N. J.) \$5.00, Frank Pukas \$2.50, Chas J. Roman (laidotuvių direktorius) \$10.00, Lietuvių Evangelikų Bažnyčia \$5.00, Mrs. P. Davidson \$5.00, John Baltadonis aplankęs parodą asmeniškai įmokėjo \$6.00, B. J. Tribulas \$10.00, adv. Stanley F. Manakas \$5.00, Gus Tunaitis \$1.00, Dom. J. Earaminas (laidotuvių direktorius) \$5.00, Mr. & Mrs. Dom. Slyvinas (Darby, Pa.) \$5.00, Pr. Strazdas \$1.50, Br. Vigelis (Camden, N.J.) \$5.00, J. Gasis \$7.50, St. Maseliasukas \$2.00 ir Wm. Botyrius \$1.50. Viso \$90.00, kurie pasiūti parodos sekretariatui.

Skyrius be to surengė specialią išvaziavimą į parodą. 1949 spalio 16 d. ir lapkričio 20 d. skyrius turėjo susirinkimus. Artėjant metinėms šventėms, gruodžio mėnesį susirinkimo nešaukėme, pasiilkydami laiką surinkti parodos bilietus ir padaryti galutinas atskaitas. Dabar susirinkimas yra šaukiamas sausio 29 dieną, 2 val. po pietų, nariams priprastoje vietoje. Susirinkime numatoma sudaryti veikimo programą 1950-iesiems metams.

Šalia bankinės veiklos, Juozas Garšva yra laidotuvių direktorium ir turi dvi koplyčias. Šiame darbe jam padeda ir kiti šeimos nariai. Su žmona Kazimiera, glumusia šimkyte, jiedu užaugino dukterį Annitą, ištėkėjusią už Jono Pauliukonio, ir sūnų Juozą. Annita, Jonas Pauliukonis ir sūnus Juozas baigė laidotuvių direktoriaus mokslus ir dirba su tėvu. Reikia pastebėti, jog jaunasis Juozas Garšva buvo armijos kapitonas, tarnavo Pacifike ir, berods, buvo jauniausias tokio laipsnio karininkas.

Juozas Garšva Amerikoje jau 45 metai. Biznio karjerą pradėjo Vilniuje, kur su broliu laikė restoraną. Amerikoje J. Garšva pradžioje vertėsi siuvėjo amatu, turėjo maisto reikmenų prekybą, vėliau mokėsi laidojimo amato ir dabar tuo amatu sėkmingai verčiasi.

J. Garšva beveik kasdieną būna banke, bet tiesioginiam darbui pasirinko antradienius ir ketvirtadienius, kada jį ten galima rasti tarp 2 ir 3 val.

Tauriam lietuviui Juozui Garšvai linkime sėkmės naujose aukštoje pareigose.

LEGIONIERIŲ SUMANYMAI

Lietuvių Legionierių Memorial Postas rengia vasario iškilmes balandžio 16 dieną, Knapps Mansion salėje. Bus meninė programa ir šokiai.

Rudenį numatytas antras didysis legionierių koncertas. Ir jam diena jau numatyta — spalio 29 d., Webster Hall, New Yorke.

Šiuo metu legionas didina savo narių skaičių vyrų ir moterų skyriuose. Nariais įstoti kviečiami visi lietuviai ir lietuvės, dalyvavę I ir II pasauliniuose karuose.

DIRVA — vienatinis Lietuvių laikraštis Ohio valstijoje. Kaina metams tik \$3.00.

A. Keturakis - Stroyman 1-0 Dabar po 6 rungtynių (Boylston po 7) Bostono pirmenybių padėtis tokia: Bollston - 21, Lietuviai ir Harvard Universitetas po 19½, Lynn - 10½ ir Newton - 4 t.

B klasėje varžosi 13 klubų. Ten pirmąja Cambridge ir Arlingtonas.

K. M.

Čia lietuviškas lobis!

Leidyklos PATRIA leidiniai:

Grožinė literatūra.

1. Jurgis Jankus	Naktis ant morų	\$ 2.50
2. L. R. Tremtyje Metrašis	Tremties metai	3.00
3. Vik. Kamantauskas	Marti iš miesto	0.75
4. Vincas Ramonas	Kryžiai	2.00
5. Stasys Santvaras	Laivai palaužtom burėm	1.25
6. Antanas Skėma	Nuodeguliai ir kibirkštys	1.50
7. Stepas Zobarskas	Savame krašte	2.25

Ivairūs leidiniai

1. Dr. J. Balys	Tautosakos skaitymai I-II dalis	3.00
2. Viktoras Gailius	Vokiškai - lietuviškas žodynas	3.00
3. Vik. Kamantauskas	Prancūzų kalbos vadovėlis	0.50
4. Vik. Kamantauskas	Ispanų kalbos vadovėlis	0.50
5. Dr. M. Gimbutienė	Mūsų protėvių pažiūros į mirtį ir sielą	0.25
6. Dr. Pranas Skardžius	Lietuvių kalba, jos raida ir susidarymas	0.25
7. Arch. Sk. Šlapelis	Lietuvos žemėlapis	0.50
8. Pranas Naujokaitis	Lietuvių literatūros istorija	2.00
9. Dr. A. Šapoka	Lietuvos istorija (iš anksto užsisakant ir priskaitant pašto išlaidas)	3.30

Jaunimo literatūra.

1. Stasys Laucius	Po pilkais debesėliais	0.50
2. Jonas ir Adolfas Mekai	Knyga apie karalius ir žmones	0.40
3. Vytė Nemunėlis	Tėvų namellai	0.50
4. Vytė Nemunėlis	Mažoji abecelė	1.10
5. Vytautas Tamulaitis	Sugrįžimas	1.10
6. Stepas Zobarskas	Aušrelė I dalis	1.50
7. Stepas Zobarskas	Brolių ieškotoja	0.50
8. Stepas Zobarskas	Ganyklų vaikai	0.80
9. Stepas Zobarskas	Riestausio sūnus	0.70
10. Stepas Zobarskas	Per šaltį ir vėją	0.40

Knygos svetimomis kalbomis.

1. Prof. Dr. V. Jungfer	Litauen, Antlitz eines Volkes	2.50
2. Prof. Dr. V. Jungfer	Litauischer Liederschrein	0.70
3. Juozas Pašilaitis	Hearken then Judge	0.25
4. Maurice Scherer	Petras Kiaulėnas	2.00
5. Stepas Zobarskas	Das Lied der Sensen	1.50

Derinant leidyklos PATRIA knygų platinimo darbą pasaulyje, knygų kainos pakėičiamos ir galutinai nustatomos aukščiau pažymėtos nuo paskelbimo dienos.

AŠ TAVO BICIULĖ KNYGA!

Reikalaukite ir pinigų arba vardinus pašto Money orderius siųskite leidyklai PATRIA, 45 St. Johns Pl., Stamford, Conn.

Leidyklos PATRIA įgalioti: Vyt. Mazoliauskas, Jonas Rutkauskas.

150,000 galimybių suklysti

Keletas palyginimų apie lietuvišką spaudą Amerikoje.

Kiekvienoje DIRVOS eilutėje yra apie 30 spaudos ženklų. Kiekvienoje jos skiltyje yra apie 120 eilučių. O paprastame aštuonių puslapių DIRVOS numeryje yra 56 skiltys.

Tuos skaičius sudauginę, gauname nemažą skaičių — 201.600. Tiek maždaug raidžių turėtų būti DIRVOJE, ar kitame panašiam laikraštyje, jei jis būtų užpildytas vien tik straipsniais, be skelbimų ir didesnių antraščių.

Atmetus apie ketvirtadalį skelbimų, antraščių, iliustracijoms, vis vien lieka dar apie 150,000 mažųjų raidžių.

Kiekviena raidė, kiekvienas ženklas turi būti pastatytas savo vietoje ir turi būti toks, kokio reikia. Vadinasi, kiekvienas ženklas yra galimybė suklysti.

Kiekvieną savaitę laikraščio išleidime yra apie 150,000 pavojų.

Aišku, jų visų išvengti negalima. Jeigu skaitytojas suranda visame laikraštyje 15 klaidų, tai jis jau mano, kad labai blogai. Tiesa, ir redaktorius tą patį mano... Bet reikia ir to neužmiršti, kad 15 klaidų yra tik viena klaida iš 10,000 galimybių suklysti... Tai nebūtų labai daug...

Bet mes kartais rūgojame net ir 2-3 klaidas užtikę...

Pavartykite kada nors atidžiai žurnalą LIFE. Jis išeina irgi kas savaitę, bet apie 110 puslapių. Popierio jame randate apie 5 kartus daugiau, kaip DIRVOJE, ir daug geresnio. Skaitymo, tiesa, ten yra ne daugiau, greičiausiai mažiau, kaip DIRVOJE. Užtat labai daug gražių paveikslų ir dar daugiau puošnių skelbimų.

Šiaip ar taip, LIFE redakcija kas savaitę turi užpildyti maždaug 5 kartus didesnę plotą, negu DIRVOJE.

Susiraskite skiltį, kur yra surašytas redakcijos ir nuolatinių jos talkininkų sąrašas. Ten rasite šalia vyriausio redaktoriaus, pirmininko ir editorialų redaktoriaus, dar štai ką:

Redaktoriai — 9, rašytojai — 7, fotografai — 38, redaktorių padėjėjai — 22, ieškojimų štabas — 51, paveikslų biuras — 13, puslapių tvarkytojų — 10, žinių tarnyba viduje ir užsieniuose — 59, leidėjas — 1, skelbimų tvarkytojas — 1. Iš viso — 211.

Du šimtai ir vienuolika žmonių vien tik žurnalą turinui paruošti. Tai yra beveik du žmonės vienam puslapiui! Puslapiui, kuris yra vos kiek didesnis už normalaus laikraščio puslapio ketvirtadalį. Daugumas tų puslapių yra užimti skelbimų, kurie kartą pagaminti daug kartų kartojami.

O prie to reikia dar pridėti visą technikinį personalą, nes tie 211 žmonių raidžių nerenka, nespausdina, ekspediciojos neatlikinėja ir, tikriausiai, nei šluoja nei plauna savo raštinės grindis... Tų techninių darbininkų, greičiausiai, suskaičiuojama dar daugiau, negu redakcinio štabo.

Ir visas tas štabas (tikrai vertas tokio vardo) yra, be abejo, gana nebologai atlyginamas, nors žurnalas kainą prenumeratoriams tik du kartus brangesnė, kaip, pavyzdžiui, DIRVOS, o atskiri numeriai vos tris kartus brangesni. Iš to aišku, kad prenumeratoriai ir pirkėjai vos menką dalį tų milijonių išlaidų sumoka. Visa kita apmoka didžioji Amerikos pramonė ir prekyba per skelbimus.

O kaip su lietuviškais laikraščiais?

Mūsų laikraščių, atsiprašant, "štabai" susideda iš, maždaug,

Iš DIRVOS redaktoriaus paskaitos Kultūros Fondo paskaitų eilėje

2-3 žmonių, kurie kartu yra ir redaktoriai, ir administratoriai, ir ekspeditoriai, ir rinkėjai, ir... šlavėjai. Tie 2-3 žmonės, pagaminantieji laikraštį, turi atlikti darbą nedaug kuo mažesni, kaip anie šimtai. Tad jų ir uždavinių apie 100 kartų sunkesnis.

Bet ar jie šimtą kartų blogiau tą uždavinį atlieka? To, tur būt, nepasakyti nei pats priekabiausias skaitytojas. Jei mūsų laikraščiai turėtų bent po šimtąją dalį tų lėšų, kurias turi didieji Amerikos laikraščiai, mūsų spauda atrodytų visiškai kitaip...

Kodėl lietuviška spauda neturi didesnių finansinių galimybių?

Visų pirma todėl, kad lietuvių čia, palyginti, maža pramonė ir prekybos turi savo rankose. Nelietuvių rankose esanti pramonė ir prekyba negali per daug domėtis laikraščiais, kurių spausdinama ne šimtais ir ne dešimtimis tūkstančių, o tik po keletą tūkstančių. Ir tai, palyginti, nelietuvių pramonė bei prekyba savo skelbimais lietuvišką spaudą daugiau paremia, negu patys lietuviai.

Lietuvių pramonininkų ar prekybininkų yra mažai, bet ir tų dauguma arba iš viso nevertina reikalo garsintis lietuviškoje spaudoje. Dažnas pasako — aš iš lietuvių biznio nedarau ir man nėra reikalo garsintis lietuviškame laikraštyje... Jei kuris duoda skelbimą į lietuvišką laikraštį, tai dažniausia žiūri į tai, kaip į auką, išmalda... Ir tai išmalda esti, kaip išmalda, nedidelė, kitą kartą vargiai apmokanti to garsinimo išlaidas...

Jeigu laikraštis turėtų tiek bendradarbių, kad jis galėtų būti padarytas, dirbant jiems po 40 valandų per savaitę, ir gaunant vidutiniškai bent po 1 dolerį už valandą, ir jei laikraštis dar bandytų šiek tiek atlyginti bendradarbiams — turėtų geriau parinktų straipsnių, būtų gausiau paveiksluotas, tai vieno numerio išleidimui reiktų apie 500 dolerių.

Tada vienos skilties vieno colio savikaina būtų apie 50 centų. Paprastai skaičiuojama, jog skelbimai turi būti bent tiek apmokami, kad padengtų nors tris kartus tiek ploto skaitomosios medžiagos. Nes gi, jeigu laikraštyje bus vien tik skelbimai, tai tų laikraščių niekas neskaitys. Tokiu būdu lietuviškuose laikraščiuose skelbimai turėtų būti apmokami bent po 2 dolerius colis.

Tikrumoje daugelis duodančių skelbimus į lietuviškus laikraščius moka dažnai mažiau kaip ketvirtadalį tos kainos, vadinasi, nepilnai apmoka net to garsinimo savikainą. Kas duoda skelbimą, tas jaučiasi, kad jis remia laikraštį, nes jis nesijaučia turintis iš to tiek naudos, kiek užmoka. Bet laikraštis irgi nesijaučia taja parama žymiai suprintas... Ir nieko čia negalima kaltinti, tik reikia žinoti, kad taip yra.

Kitas lietuviškos speudos finansinio sustiprinimo šaltinis turėtų būti pajamos iš prenumeratorius. Bet čia galimybės yra irgi labai apribotos. Visų pirma — kaina. Palyginus lietuviškų laikraščių kainą su didžiųjų Amerikos laikraščių kaina, lietuviški laikraščiai atrodo brangūs.

Lietuviškų dienraščių kainos yra 7-8 doleriai metams. Toks NE WYORK TIMES metams

kaštuoja 21 doleris. Tuo tarpu vienas jo sekmadienio laidos numeris savo tūriu beveik gali lyšlavėjai. Tie 2-3 žmonės, pagaminantieji laikraštį, turi atlikti darbą nedaug kuo mažesni, kaip anie šimtai. Tad jų ir uždavinių apie 100 kartų sunkesnis.

Tas palyginimas neleidžia lietuviškiems dienraščiams kelti prenumeratorus kainos taip, kad padengtų laikraščio leidimo išlaidas. O kada dienraščių kaina yra tik 7-8 doleriai metams, tai savitarsiškai kilti per 3-4 dolerius jau ir svajoti nebegalima.

Esant tokiai prenumeratorus kainai, prenumeratorus augimas laikraštį ne taip jau labai džiugina, nes, ypač prie trijų dolerių kainos, jau reikia darytis, ar kartais nepasidarys taip, kad kuo daugiau bus skaitytojų, tuo didesnis nuostolis...

Dėl to lietuviški laikraščiai turi naudotis tokia spaudos technika, kuri būtų kaip galima pigesnė, kad vis dėlto dar apsimokėtų ieškoti daugiau skaitytojų. Skačiuojama, kad atvykus į Ameriką keliolikai tūkstančių naujų lietuvių, laikraščių skaitytojų skaičius atitinkamai padidės.

Tas tiesa, visi laikraščiai tai jaučia ir tuo džiaugiasi. Bet nėra pagrindo turėti iliuzijų, kad tas padidėjimas gali pakelti Amerikos lietuvių spaudą, kaip ant mielių.

Keliolika tūkstančių naujaukų negali duoti kiekvienam laikraščiu keliolikos tūkstančių naujų skaitytojų. Tai yra tik, maždaug, 4-5 tūkstančiai naujų šeimų. Jei kiekviena nauja šeima prenumeruos po vieną laikraštį, tai, išsiskirstę po visus esamus laikraščius, jie pridės kiekvienam laikraščiu nuo trijų iki penkių šimtų naujų skaitytojų. Bus šeimų, kurios prenumeruos po kelis laikraščius, bet bus ir tokių, kurios neprenumeruos nei vieno...

Na, o kelių šimtų ar net tūkstančių skaitytojų prisidėjimas ypatingai didelės žymės nei viename laikraščiu negalės padaryti. Tai duoda galimybės redakcijų "štabus" padidinti įtraukiant po kokį vieną žmogų, bet to žmogaus pagalba didele daliai turės būti sunaudota padidėjusiam darbiui atlikti... Tai ir viskas.

Kokia gi išeitis? Kaip lietuviškos spaudos padėtį sustiprinti?

Atsakymas tik vienas — jeigu lietuviškoji visuomenė pripa-

Ne tik naują, bet ir SENĄ ADRESĄ

būtinai reikia aiškiai parašyti, kada norite, kad DIRVA būtų siunčiama kitu adresu, negu ligi šiol. Apie adresą pakeitimą stengkitės pranešti bent

DVI SAVAITES IŠ ANKSTO!

Stud. Ats. Kar. Korp. RAMOVĖ

nariai ir filisteriai praneškite savo adresus:

A. Simutis
Apt. 5-B
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

žįsta, kad jai lietuviškų laikraščių reikia, tai juos išlaikyti ir gerinti gali tik vienaip ar kitaip organizuota parama šalia vadinamos bišniškos apyvartos.

Tam tikslui ir rengiami viešieji vakarai bei koncertai laikraščiams remti, daromos įvairios loterijos, kartais tiesiog renkamos aukos ir t.t. Žodžiu sakant, iš susipratusių visuomenės laukiama, kad ir ji skirtingais įvairaus pasiaukojimo iš savo pusės lietuviškos spaudos labui.

Žinoma, visuomenės parama daug pareina nuo to, kiek visuomenė raginama, kartais tiesiog spirama parodyti tą pasiaukojimą.

Toks raginimas nėra malonus dalykas nei tiems, kurie ragina, nei tiems, kuriuos ragina. Dėl to ir matome dažname laikraštyje tokią padėtį, jog jis eina tik dėka to, kad kas nors dirba jam keleriopai daugiau, negu normaliai dirbama, ir už atlyginimą keleriopai mažesni, negu normaliai gaunama.

Kai kam kyla klausimas, ar nebūtų galima Amerikos lietuvių laikraščių skaičių sumažinti, bent panašios linkmės laikraščius sujungti?

Jeigu kas nors užmestų lietuvių visuomenei Goebbelso propagandos ministeriją su jos teisėmis įsakinėti, uždaryti ir atidaryti, jungti ir skirti, tai tada tas būtų įmanoma.

Bet to nėra ir to niekas nenori. Niekas nenorės spaudoje minties uniformos. Niekas nenorės geruoju išsižadėti ir vietinių tradicijų.

Jei sujungtum kokių keturis laikraščius į vieną, tai nereikia tikėtis, kad tas vienas turėtų keturgubai daugiau skaitytojų, negu turėjo. Greičiausiai liktų vienas laikraštis gal su truputėlį daugiau skaitytojų, negu buvo ligi tol turėjęs. Nes bus daugelis tokių, kurie ligi šiol gal po visus keturis prenumeravo, o dabar bus tik laimingi, kad vienas besibeldžia į jų pinigines... O daugelis skaitytojų visai mes skaitė lietuvišką laikraštį, jeigu jis ne jo gyvenamame mieste išeina...

Tuo tarpu yra tendencija laikraščių skaičiui ne mažėti, o dar naujų atsirasti.

Kanados lietuviai irgi nepasitenkino vienu laikraščiu. Australijoje jau eina trys. Anglijoje dar vienas, bet ir tai nežinia, ar ilgam...

Laikui bėgant gal laikraščių skaičius ir sumažės, bet kurie sustos ir kurie liks — to niekas negali nuspręsti nutarimu iš anksto. Tą nuspręstį leidę patvarumas: kurie ilgiau tesės, tie išliks, kurie greičiau pavargs — sustos. O jei niekas nepavargs — tuo geriau ir gražiau!

Kad mūsų spauda būtų geresnė ir tvirtesnė, pirmoji eilė reikia didesnio tuo susirūpinimo iš inteligentiškosios mūsų visuomenės dalies. Ji geriausiai supranta, kokie yra mūsų spaudos trūkumai. Tą supratimą vienai pareiškia trūkumų skaičiavimai ir priekaištai dėl jų, kiti — pastangomis padėti tuos trūkumus pašalinti. Šie antrieji tikrai mūsų spaudą stiprina ir gerina.

Spauda nėra teatras. Teatre publika susirinkusi žiūri ir klausosi, ką menininkai ten parodys, o po to vertina, gerai ar silpnai. Lietuvių sąlygose spaudoje turėtų būti kuo mažiausiai žiūrovių, o kuo daugiausiai "aktorių", kurie patys prisideda, kad būtų geresnė.

KIEK PABĖGO VOKIEČIŲ IŠ RYTINĖS VOKIETIJOS

Rytinė Vokietija, kurią dabar valdo sovietai, teroras nė kiek nemažesnis, kaip ir kituose sovietų užimtuose kraštuose. Dalis rytinės Vokietijos gyventojų išvežta į Rusijos šiaurę, nemažai vargsta koncentracijos stovyklose.

Daliai vokiečių, dar karui tebeinant, pasisekė pasitraukti į vakarus. Bet ir šiuo metu, kada eina penktis tariamojo pokario metai, vokiečiai vis tebebėga į vakarus. Kiekvieną mėnesį keli tūkstančiai vis pabėga per gerai saugomą sieną ir vakaruose randa prieglaudą. Šiuo metu skaitoma, kad iš rytinių Vokietijos sričių į vakarus yra pabėgę 12 milijonų vokiečių. Tie pabėgėliai sudaro didelį rūpestį net patiems vokiečiams, bet vakarinių zonų sąjungininkams. Kaip vokiečių katalikų vyskupai paskutiniame savo atsisaukime į tikinčiuosius sako, reikia surinkti apie 27 milijardus markių, kad sumažinus pabėgusiųjų skurdą.

NAUJAUSI LEIDINIAI

Dr. J. Balys
Istoriniai padavimai
Kaina \$1.25

Vincas Krėvė
Dangaus ir žemės
sūnūs
Kaina \$2.50

B. Brazdžionis
Per pasaulį keliauja
žmogus
Kaina \$2.00

A. Vaičiulaitis
Italijos vaizdai
Kaina \$0.70

J. Nevardauskas
Užrūstinti Dievai
Kaina \$1.00

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

GABIJA
412 Bedford Ave,
Brooklyn 11, N. Y.

LIETUVIO atstovas Amerikoje — St. Nasvytis, 4579 W. 15th St., Cleveland, Ohio. Prenumerata mėnesiui 50c.

Apie prakalbas

Dabartinės sąlygos reikalauja ir garsiai skelbti kovą už Lietuvos nepriklausomybę, šaukti lietuvių į bendrą darbą. Bet keista matant, kai viename lietuvių parengime žmonės nori kalbų klausyti, o kitame nors ir perspėsk: nori, kad kalbėtojas trumpai kalbėtų, kad baigtų publika sėdi ir nerimsta. Tokia me vakare susidaro neįauki nuotaka ir publikoje ir rengėjų tarpe. Žmonės rūgoja, sakydami, jeigu mus vertėte prakalbų klausyti, tai daugiau neisime į jūsų parengimus...

Kaip tada ką nors skelbti, jeigu niekas nenori klausyti? Išeitis yra. Reikia tik žinoti kiekvienam dalykui tinkamą vietą. Pavyzdžiui, Clevelande jau kelias atvejas nuotaka buvo sugadinta, kai žymūs kalbėtojai sakė kalbas, nors ir labai svarbias.

Priešingas pavyzdys buvo Lietuvių salėje, kur susirinkusi sausio 8 d. surengtos prakalbos gausi publika išklaušė net keturių kalbėtojų ilgą kalbą ir išsiskirstė patenkinta. Iš plovimų kokie sekė kiekvieno kalbėtojų kalbą, aišku buvo, kad klausytojai jų kalbas labai įvertino ir jų kalbos, nors ir gana ilgos, atrodė trumpos.

Išgelbėkim 600 lietuvių!

REIKIA 20,000 DOLERIŲ

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo talkininkams ir bendradarbiams neseniai pavyko gauti iš Michigan State Displaced Persons Commission 150 nevardinių ir darbo buto garantijų. Pagal tas garantijas 150 daugiavaikių šeimų, ūkininkų turiančių progos atvykti ir įsikurti Jungt. Amerikos Valstybėse, bet kas nors turi užtikrinti jų transportacijos išlaidas nuo uosto iki darbovietės. Kai tik tokia garantija bus duota, 600 lietuvių, kurie kitaip visai neturėtų galimybės atvykti ir įsikurti Amerikoje, tuojau bus vežami į šį kraštą. Jeigu tokio užtikrinimo negaus, 600 lietuvių turės pasilikti Vokietijoje toliau vargą vargti ir, greičiausiai, niekur negalės išvykti.

Kadangi transportacijos išlaidos Amerikoje susidarytų didelės, iš esamų lėšų BALFas nepajėgia to padaryti be kitų organizacijų ir pavienių asmenų pagalbos. Minėtos šeimos bus gabenamos į Michigan valstybę. Jų kelių išlaidoms nuo New Yorko arba Bostono, bagažas, maistpinigiai, telegramos ir kiti suiraišėjimai kainuos iš viso apie \$20,000.00. Ar mes galime bendromis jėgomis tą padaryti? Ar 600 lietuvių likimas ir gerovė verta tų pinigų? Ar turime čia

Amerikoje 100 organizacijų, kurios tam tikslui gali aukoti po \$200.00? Ar yra Amerikoje 20,000 lietuvių, kurie tam svarbiu reikalui duotų tik po \$1.00. Norint išgelbėti šiuos žmones, reikalingus pinigų turime sukelti iki š. m. kovo mėnesio!

Praeietyje visada lietuviai nelaimėje ar dideliame reikale vieni kitiems pagelbėdavo. Atsiminkite lietuviškas talkas sudegusiam kaimynui. Ar tada atsakydavo kas suteikti paramą kuo galėdamas. O dabar ar ne toks reikalas? Ukininkai sutinka duoti darbą ir butą. Sako, tik atvežkite.

Būkime geri lietuviai, geri žmonės — ištieskite tiems 600 lietuvių savo pagalbą ir parodykite, kad lietuvis lietuviui neužmiršta.

Šiam tikslui skiriamus pinigų siųskite BALFui pažymėdami, kad jie skiriami "Transportacijos išlaidoms" Amerikoje apmokėti, nes šie pinigai bus naudojami išimtinai tik minėtų ūkininkų šeimoms aprūpinti.

BALFo Centras nekantriai laukia jūsų visų nuosirdžios paramos ir pagalbos. Turim viltes, kad visi geros valios ir geraiširdžiai lietuviai ir jų draugai teigiamai atsilieps į šį skubios pagalbos šauksmą.

BALF Direktorių Taryba

Parodykim, ką atsivežėm!

Anais metais bolševikų karo žygis į Lietuvą buvo toks stajingas, kad iš namų pabėgome, kaip sakoma, tik su terba ant pečių... Todėl atrodytų, kad mes nespėjome nieko kartu su savimi pasiimti.

Bet ištikrųjų taip nėra. Mes atsivežėme ir didžios vertės brangenybių. Na, iš kur jau ir kaip? — paklaus kai kas.

Tiesa, aukso ir brangenybių neatsivežėme. Bet mes atsivežėme daug vertingesnių dalykų, prieš kuriuos ir auksas nublunka.

Štai jos, tos mūsų brangenybės: Gimtosios Žemės saują, lie-

tuviško rugio varpa, Palangos ar Klaipėdos pajūrio gintaras, lietuviško rašto juosta, puikūs lino ir kitoki audiniai, tautiniai drabužiai. O kur dar knygos, paveikslai, fotografijos, kur Lietuvos pinigų ir pašto ženklų rinkiniai ir t.t. ir t.t.

Visa tai mums, tremtiniam, yra brangenybės, nes sudaro tikrasias tautines relikvijas, kurių jokiam svetimame krašte neįsigys.

Pasakiau — tautinės relikvijos. Ir tai tiesa. Tremtis gali užsistėti ir ilgiau. Svetimos audros ne kartą mus blaškė ir gal dar blaškys. Sunki kasdienybė nuvargins ir kūno ir dvasios jėgas. O tada, šventadieniško susikaupimo valandą, mes išsitrauksime tas brangenybes iš savo nebaigtos kelionės ryšulių, ir patys iki ašarų susigraudinę, rodysime jas savo vaikams, ragindami mylėti ir niekad nepamiršti Tėvų Žemės, kurios vardas — Lietuva!

Bet tas mūsų brangenybes verta parodyti ir kitiems. Ir ne tik verta, bet ir reikia. O pirmoje eilėje reikia parodyti vietos lietuviams ir jų vaikams.

Taip sakydamos aš turiu mintį, kad reikia surengti čia, Clevelande, parodą ir parodyti, ką per karo ugnį ir bombardavimus išgelbėjome, ką atsivežėme iš Lietuvos.

Ne vieną tokią parodą matėme būdami Vokietijos DP stovyklose. Žiūrėjome, džiaugėmės ir verkėme. Jas matė to meto ir mūsų globėjai — amerikiečiai, anglai ir prancūzai. Jie grožėjosi ir gyrė mūsų pastangas. Ir tą darė nuosirdžiai, ne iš paprasto mandagumo.

Visi tą žinome, kad parodos kalba įspūdingiau ir aiškiau, negu pačios gudriausios prakalbos. Parodai rengti, rodos, ir sąlygos čia būtų palankios: turime juk lietuviškų salų, savų dailininkų, patyrusių organizatorių. O eksponatų rasis beveik pas kiekvieną tremtinį.

Čia iškeliau tik mintį, o kam tai artį prie širdies — pasvarstykit ir pasisakykite.

K. Apašila

REDAKTORIUS nori būti senatorium

Connecticut respublikonų sluoksniuose kalbama, kad Henry R. Luce, trijų didelių žurnalų — Life, Time ir Fortune — vyriausias redaktorius noris būti nominuotas kandidatui į Senatą. Dabar tą vietą Senate užima demokratas William Benton.

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

ŠTAI KODEL

SAVO LAIKU buvo pagarsėjęs vienas nuomonės skirtumas dėl taktikos kovoj už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Amerikos lietuvių tautinės srovės veikėjai tvirtino, kad reikia bendradarbiauti su visais išlikusiais nepriklausomos Lietuvos valstybės organais, stengtis išnaudoti jų galimybes ir padėti jiems tas galimybes sustiprinti. Kiti veikėjai sutiko bendradarbiauti su vienu kitu pasiuntiniu, bet labai griežtai pasisūšė prieš bendradarbiavimą su prezidentu, o po prezidento mirties ilgą laiką šalinosi ir nuo bendradarbiavimo su jo įgalotiniu bei diplomatinio atstovybių formaliu vyresniu organu.

To pasiūlymo prieštastis buvo įsikalbėta baimė, kad kiekvienas bendravimas su tais organais gali kuriuo nors būdu pakenkti kovai už demokratine santvarką būsimajai Lietuvoje...

Tautinės srovės veikėjai, ir net pats prezidentas, kol gyveno, ne vieną kartą pabrėžė, kad pirmutinis visų lietuvių tikslas yra — išvaduoti Lietuvą iš svetimos okupacijos. O tada — patys Lietuvos gyventojai nusistatys, kaip jie norės susitvarkyti. Iš užsienių niekas negali nei nusiūsti, nei parvežti valdžios arba konstitucijos. Ir diplomatiniai įstaigų vyresnys bei prezidento įgalotinis ne vieną kartą yra pareiškę: "Jei nors vieno Lietuvos valsciaus plotas taps laisvas nuo svetimų okupantų, ir ten nors ir pirmas pasitaikys policininkas ar koks kitas asmuo bus pasirinktas Lietuvos vyriausybės galva, ir bus matyti, kad nors viena didžioji Vakarų valstybė jam tą titulą pripažįsta ir kaip su tokiu skaitosi, — nieko nelaukdamas pasiduosiu jo įsakymams..."

Nusistatymas, kad būsimosios Lietuvos valdžios ir tvarkos pasirinkimas priklausys ne kam kitam, kaip paties Lietuvos gyventojams, ir yra pagrindinis dėsnius, kuriuo remiasi demokratiniškai kraštai, bandydami nadeiti kitiems kraštams atgauti laikinai prarastą laisvę. Tačiau ne visi su tuo sutiko. Kiti sakė, kad demokratinio pasaulio pagalba Lietuvai nuo okupantų nusikratyti žymia dalimi priklausysianti nuo to, kiek lietuviai, kovojantieji už Lietuvos nepriklausomybę parodysia savo atsitirbojimą nuo visų buvusios Lietuvos santvarkos liekanų. Mat, toji santvarka buvusi nedemokratiška, ir bet koki santykiai su tos santvarkos liekanomis visiems geriams demokratams susidarysiai įspūdių, kad lietuviai nori atstatyti kaž kokią įtartiną santvarką, o okupantų šalininkai tiesiog šauksią, kad norima grąžinti fašizmą, ir tą jų šauksmą sunku būsią atremti...

Šitokia nuomonė mums visada atrodė **nepamatuota, nenuosekli**, gal būt, net **nenuoširdi** ir, kas visų svarbiausia, **nenaudinga** nei Lietuvos išlaisvinimo kovai, nei pačiai būsimai Lietuvos demokratijai.

Nepamatuota todėl, kad, jeigu didžiųjų demokratinių kraštų vyriausybės pripažįsta išlikusius Lietuvos valstybės organus ir nelaiko jų kliūtimi siekti Lietuvos atstatymo, tai kur gi yra pamatas baimėi, kad lietuvių santykiavimas su tais pačiais organais pagadintų jų vardą demokratinį vyriausybę aktyvę? Juk net ir tos vyriausybės, kurios nebori formaliai Lietuvos valstybės organų pripažinti, taip elgiasi ar pasielgė ne dėl to, kad Lietuvos tvarka jiems būtų nepatinkusi, o tik dėl to, kad norėjo prisigerinti galingiems, nors ir visiškai nedemokratiškiems Lietuvos okupantams. O kad okupantų agentai gali šaukti apie fašizmo atgaivinimą — tai jie gi vis vien taip šaukia, ir, pav., socialistą Grigaitį jie ne mažiau kartų yra vadinę fašistu, kaip ir Smetoną. Nei tas jų šaukimas, nei tylėjimas didelės reikšmės neturi.

Nenuosekli ta nuomonė yra todėl, kad, vengiant santykių su Lietuvos valstybės įstaigų liekanomis, reikėtų šalinti nuo visų, o ne tik nuo kai kurių. Reikėtų tada skelbti boikotą ir pasiuntinybėms, ir girtis visam pasauliui: va, kaip mes kovojam už demokratišką Lietuvos atstatymą — net su ligišoliniu Lietuvos pasiuntiniu nebesisveikiname! Ligi tokios nesąmonės, laimei, dar niekas, išskyrus okupantų agentus, nenugalvojo. Bet iki pusiaukelio jau buvo ta linkme nueita ir dar dabar tik atžagariai kai kas tesitraukia...

Nenuoširdi tokia nuomonė atrodo todėl, kad ji, bandoma pamatuoti Lietuvos išlaisvinimo interesais, tikrumoje atrodo beturinti kitą siekimą: suvesti Lietuvos vidaus politikos sąskaitas tarp kai kurių politinių grupių, užimti labiau matomas pozicijas Lietuvai laisvę išrūpinant ir tuo būdu sudaryti daugiau politinio kapitalo būsimai Lietuvos vidaus politikai...

Ir nenaudinga Lietuvos reikalams tokia nuomonė atrodo todėl, kad neva vardan Lietuvos bylos palengvini mo ji kaip tik atsako nuo visos eilės galimybių jai palengvinti. O jeigu tas nelengvina Lietuvos išlaisvinimo nuo svetimų okupantų, tai kokia gi iš to nauda būsimam Lietuvos demokratiškumui, kuris juk bus galimas ne anksčiau, kaip nepriklausomybė atgavus?

Amerikos lietuvių Visotiniame Kongrese Tarybos sekretorius, paminėdamas, kad tautinė srovė vėl grįžo į bendrą darbą Taryboje, išsitarė, kad ji tai padarė, pasiskiusi už demokratine santvarką būsimajai Lietuvoje.

Mes kartą jau pastebėjome, kad ne dėl demokratijos iš Tarybos buvo pasitraukta, ne dėl jos ir sgrįžta. Tas pasitraukimas įvyko daugiausiai dėl čia išdėstyto nuomoninių skirtumų Lietuvos bylos vedimo taktikoje. Tautinės srovės veikėjai visada buvo tos nuomonės, kad Lietuvos vidaus politikos dalykai turi būti atskirti nuo Lietuvos nepriklausomybės gynimo, tuo tarpu kiti kai kuriems tos rūšies klausimams skyrė tiek daug dėmesio ir ener-

(Perkelta į 5-tą pusl.)

VANDENILIO BOMBA

Iki 1,000 kartų galingesnė už dabartinę atominę

Dar galingesnė bomba, negu ligišolinė atominė — šios dienos kalbų tema.

Kokia tai bomba? Ar ji yra? Ar ji bus?

Tuo tarpu tai yra tik "popierinė bomba"... Jos sumanymas yra išdėstytas popierėje, bet iki įvykdymo dar toli.

Ligišolinės bombos pagrindinė medžiaga yra uranijus. Tos naujosios medžiaga būtų — vandenilis (hydrogenas), tai yra mums visiems gerai pažįstamo vandens sudėtinė dalis.

Ligišolinės bombos sprogtamoji energija susidaro sklynti uranijas atomams. Naujos bombos jėga susidarytų atvirkščiai: sudarant naujus atomus. Vandenilio atomai būtų paverčiami komplikuotesniais helijaus atomais ir to proceso metu nesunaudotos dalys sudarytų nepaprastą sprogtamąją energiją. Manoma, kad tai būtų ta pati energija, kuri spinduliuoja iš saulės.

Tokios bombos sumanymas nėra visai naujas. 1935 metais šią idėją jau turėjo vokiečių mokslininkai. Dabar Amerikoje tas klausimas teorijoje visiškai išspręstas.

Vandenilio bombos sprogtimas būtų panašus, kaip ligišolinės atominės bombos: didelis karštis, didelis spaudimas, radioaktyvūs spinduliai. Bet ji galėtų sunaikinti bent 100, o gal ir 1000 kvadratinį mylių plotą. Karo metu panaudotos atominės bombos sunaikino tik iki 4 kv. mylių plotą. Teorijoj dabartinė atominė bomba galėtų išsprogdinti 10 kv. mylių.

Ligišolinės bombos gali būti tik tam tikro dydžio: mažesnės nesprogtą, didesnės — sprogtą per anksti. Naujos bombos dydis galėtų būti neapribotas.

Svarbiausias sunkumas tokios

SMUTKELIS

Faustas Kirša

Simtametis senis ant tėvelio dvaro
Drožia dievuliuką, kurs stebuklus daro.

Kai iš ūkio sūnų Sibiran išleido,
Tas kancias ir drožia Viešpačiui ant veido.

Drožia, skiedros krenta, dievuliukas žiūri, —
Dievdirbis skausmingą patį Dievą kuria.

Jis pats savo širdį, kancią kryžiavoja:
Dievui veria šoną ir subado kojas.

Ant galvos vainiką iš erskėčių pina,
Baltą medį drasko, drožia ir kankina.

Pasirėmęs ranką ant kaulėtų kelių
Su kancią ir siela gimsta pats smutkelis.

Širdžiai nuraminti tiek skiedrų privelta:
Dievas atsistoja iš po senio kalto.

Devdirbis nušvinta ir stebuklą mato: —
Apie Kristaus galvą spindulėlių ratą.

Kai smutkeliui plėšė paskutinę skiedrą,
Iš kūrėjo lūpų žodis pasigirdo:

"Dieve, abejoju, ar tam stuobriui reikėtų
Mano pirštų darbo, kad stebuklas veikėtų.

"Dieve, tu per kancią kruvinaisiais skruostais
Salda mano skausmą, ašaras nušluostai.

"Jei stebuklus rodei, aš tavęs maldauju:
Gelbek nekaltuosius, bausk, kurie kerštauja."

O kai jis Dievui nunešė šventovėn,
Viso krašto žmonės grįžo į dorovę.

Ir patsai senelis už jaunystės vėjus
Atsiprašė, lūpas prie žaidzos pridėjęs.

Nuomonės

Atsišaukimų perteklius...

Neseniai iškilmingai pasigarsino rašytojai, žurnalistai, o praėjusią savaitę ir tėsiniškai, kad jie savo centrus perkelia į JAV.

Kas šią savaitę graudens vargšą lietuvių nuobodžiais atsišaukimais?

O gal be atsišaukimų, bet tiesiai prie darbų...

B. V., Detroit, Mich.

Ar nesuklydo?...

Paskutiniame VIENYBĖS numerėje, pirmame puslapyje, įdėta nuotrauka su tokiu parašu: "Belgrado gatvės vaizdas — grupė Jugoslavijos ūkininkų gėrisi sostinė".

Ar nesuklydo VIENYBĖ dėdama Jugoslavijos "tėvo ir mokytojo" tokias laimingas nuotraukas?...

K. P., Cleveland, Ohio

bombos gamyboje yra tas, kad čia reikia sukelti temperatūrą iki 15 milijonų laipsnių Celsijaus. Taktos temperatūros žemėje niekad nėra buvę, išskyrus tik atominės bombos sprogtimo momentus. Bet tai esą galima padaryti, tik kaina aukšta...

Nors vandenilis ir pigi medžiaga ir jos yra kiek tik nori, bombos pagaminimas vstiek būtų brangus. Pagaminti pirmai tokiai bombai reikėtų dviejų ar gal net keturių milijonų (4,000 milijonų) dolerių išlaidų. Ar Amerika gamins tokią bombą, dar nežinia. Tą nuspręsti gali Prezidentas, bet pinigų tam paskirti gali tik Senatas.

Ar Amerikai reikia tokios bombos?

I tą klausimą Amerikos politikos vadai dar neturi aiškaus atsakymo.

Pažymėtina, kad šios rūšies energija negalinti būti panaudota kitiems tikslams, kaip tik naikinimui. O sunaikinti ji galėtų nemažai. Bet kokiam miestui sunaikinti užtektų vienos tokios bombos. Žinoma, josios sprogtimas nesiektų labai didelių plotų. Jei skaičiuojama, kad ji galėtų sunaikinti net 1000 kv. mylių plotą, tai vistiek tas plotas siektų ne daugiau kaip 30 — 35 mylias skersai ir išilgai.

Laisvoji valanda

K. Apaščia

IEŠKOKITE, O RAŠITE...

Atviras pasipaskojimas

Dabar jau ne tik profesoriai, bet ir vaikai žino, jog visais laikais žmonės traukė į Ameriką. Ir niekur kitur, kaip į Ameriką. Ką jau ten bekalbėti apie paprastus žmonelius, jei ir pats Kolumbas nenurimo Europoje, tartum jam kas ant jautrios vietos druskos būtų užbėgę.

Anais metais ir aš su savo ponia Agnieška atsigrizdinau į šitą šalį. Sunki buvo kelionė, oi sunki: laive tik žiaugčiojau, kaip tas katinas velniažolių prisizlėbęs, ir Atlanto vandenys dėl to tikrai nepasidarė švaresni... Bet vos tik išsiritau iš laivo, tai tuojau parpuoliau ant kelių ir, liedamas džiaugsmo ašaras bei bučiuodamas pasiligtąją žemę, tariau:

— Sveikinu tave, Naujasai Pasauli! Sveikinu tave aš, pasenusios Europos sūnus. Ir atleisk man, kad tik per savo tėvų kvailumą esu tenai gimęs. O, dangoraižių ir dolerių šalie, priimk ir globok mane ir mano Agniešką, kaip tikrus savo vaikus!

Situos žodžius betariant, tik kaž kas pokšt per užpakalį, kad net kelnės, atsiprašant, negeroj vietoj plyšo. Atsigrėžiu — ogi mano mieloji žmonelė Agnieška.

— Greičiau stokis, tu, ozy neraliuotas! — suriko ji ant manęs. — Ko čia, kaip koks pagonis rėplioji prieš tuos murzinus mūšius, kur aš anei bažnyčios, anei koplyčios nematau. Nedaryk man sarmatos. Matai, j mus ne tik žmonės, bet ir policija jau žiūri!...

Agnieška tuomi mane baisiai užgavo. Norėjau su ja čia pat atsiskaityti, bet, atsiminęs, kad su moterimis ir vaikais neprasidėk, užgniaužiau savo skausmą. Šluostydama ašaras, pakilau nuo Kolumbo palaimintosios žemės ir ant pečių užsimečiau savo našta, susidedančią iš keleto skudurų, šukų ir dantų šepetėlio (šį turtą buvau susirankiojęs Europoje, o ten, sako, būk gavę iš užjūrių!)

Prakaituodamas, stenėdamas ir iš šalies Agnieškai burbant, atsibaladojau į stotį. Čia tuojau mus apspito būrys moterų ir vaikų. Pagalvojau, kad juos stebina ta mano kelnų skylė, trūkusi dėl švelnaus Agnieškos palietimo. Buvo baisiai nesmagu. Ant širdies lengva ir net smagu pasidarė tik tada, kai išgirdau moteris aiškinant savo vaikams:

— Žiūrėkit, šitie žmonės renka skudurus. Bet jie gaudo ir blogus vaikus. Todėl būkite geri, vaikučiai, kad nepakliūtumėt į jų nagus!

Bet viena ponia iš karto mus atpažino. Ji tik kyšt man ir mano Agnieškai po saldainį su mediniu koteliu, brūkšt kiekvienam į saują po kvoterį ir meiliai prašekino:

— O, I know, you are from needy Europe! How do you like...

Traukiniu šaute atšovėm tiesiog į Clevelandą. Mūsų globėjai pasitiko mus stotyje ir parsivežė pas save. Nieko negali sakyti, puikūs žmonės. Paruošė gerus pietus ir davė man vieną stiklėlį "Four Roses" (daugiau nepasiūlė, nors labai kosejau, o paprašyti nedrįsau). Manoji Agnieška kelionės dulkes turėjo nusiplauti su džindžirela. Vėliau mus apdovanojo: aš gavau prezidento Wilsono laukų švarką, panašias kelnes ir gal kokias penkias liemenes, o mano Agnieškai gyvenimo pradžiai prikrovė visą krepšį vartotų indų ir dar priedo idėjų tokių musėms mušti įrankį su guminiu blynu ant galo (O, aš žinau gerai, kad nuo jo kentės ne musės, o mano kakta...)

Mūsų globėjai, kaip sakiau, buvo geri: net į darbą neraginė. Et, sako, pasižmonėkit, pasilsėkit, čia, Amerike, dar prisidirbsit. Ir aš pats taip maniau, nesgi teisina gal yra sakoma: nuo darbo būsi tik kuprotas, o ne bagotas.

Bet kad tie mano pažįstami naujakuriai niekur nedavė ramybės. Kur tik susitiks — ar prie bažnyčios, ar prie klubelio — tuojau ir klausia: na, ar jau dirbi? O

žmona Agnieška vis burba: jau reikia ir furkočio, ir tokios skrybelės, kad būtų kaip rožių krūmelis...

Nebeiškenčiau ir išsijudinau darbo ieškoti. Bet, broliai tremtiniai, pasakysiu atvirai: dvi savaites visur landžiojau, o darbo tame jūsų Clevelande taip ir negavau.

Pagaliau atėjo man tokia mintis. Nėra darbo — nereikia. Geriau paieškot tikros laimės.

Sakysim, ar aš negalėč surasti kur nors pamesto dolerių ryšulėlio? Arba deimantais nusagstytos apyrankės? Arba nors žiedo su briliantais? Juk čia gyvena tiek turtuolių. Argi jie nieko nepameta?

Pameta, kur nepames! Reikia tik būti aklam ir — surasti! O tada — duokš bučiuką, mano agnieškute!

Su šitokiomis intencijomis ir patraukiau ten, kur, maniau, jau guli turtuolių pamastos ir man skirtos brangenybės. Pirmiausia išsiniukštinėjau visą Public Square, bet ten nė surūdijusio cento neradau. Tik prisplakė prie manęs toks valkata juodukas: girdi, paskolink jam nors dolerį, labai noris atsipagurioti. Vos atsikrapinau nuo jo.

Po to nuskubėjau į Art Museum rajoną, bet čia jau iš tolo pastebėjau policininką. Dar iš Europos buvau atsivežęs tokią mintį, kad prezidentą mylėk, o nuo policininko bėk, todėl kiek įkabindamas smukau tolyn.

Aplankiau dar Euclid Beach, Cleveland Heights ir kitas vietas, bet vis perniek.

Visiškai jau nuliūdęs ir pavargęs užsukau į vienas kapines. Sakau, nors poteri už numirusius sukalbėsiu, gal jiems bus lengviau, o su manim vistiek jau amen...

Taip aš ir žengiu kapinių takeliu. Ar koks popiergalis, ar koks blizgutis — vis pakeliu ir patikrinu. Ką gali žinoti, gal doleris...

Taip man beslenkant ir prieina prie manęs toks misteris su akiniais ant nosies. Prašekino mane, o aš jam tuojau ir atskaičiau savo litaniją:

— Esmi Europos sūnus, bet tik per savo tėvų kvailumą tenai gimęs. Neseniai atvykau į šį dolerių kraštą, tačiau dolerių dar neturiu, nes vis esu be darbo. Bet aš labai myliu šitą šalį...

Misteriui, matyt, patiko mano kalba: jis pasamdė mane kapinių valyti. Pasirodo, tai būta vyriausio kapinių užvaizdos. Tai va, kaip aš radau darbą ir, žinoma, dolerius!

Ir dar pasakysiu, kad mano Agnieška dabar jau vadinasi Mrs. Agnes. Iš May Co. nupirkau jai furkotį ir tokią skrybėlę, kad nei jos galvos nebematau, o tik tokį puikų rožių krūmelį. (Tai niekis, kad iš to rožių krūmelio kartais išgirstu: — O, tu, ozy neraliuotas!...)

Broliai lietuviai! Jeigu atsitiks jums mirti, tai prašykite, kad palaidotų mano kapinėse: matot, man smagiau bus dirbti savo tautiečių labui...

* *

Per vėlai

Per švenčių linksmybes Jurgiui ir Petriui gerokai suplonėjo piniginės ir jie abu sutarė daugiau degtinės nebegerti. Bet Petras pastebėjo, kad vaistams vis dėlto reikėtų butelį parsinešti. Kad nebūtų pagundos, jie užrakino jį spintoje.

Po kelių dienų Petras, nebeiškęsdamas, sako:

— Žinai, Jurgi, aš taip blogai jaučiuos, kad greičiausiai būsiu jau ligonis...

Jurgis suprato ir, nelaukdamas spintos atrakinimo, pridūrė:

— Per vėlai, Petreli, aš jau vakar visą dieną sirgau.

* *

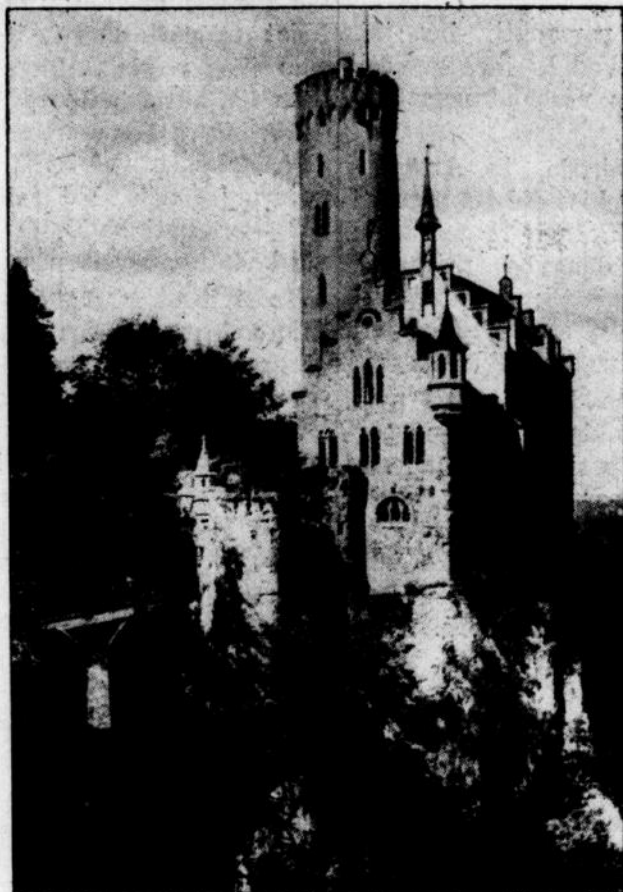
— Gal gali man iki grąžinimo dienos paskolinti porą dolerių?

— Kaip tu supranti tą grąžinimo dieną?

— Tai bus ta diena, kada aš tau skolą grąžinsiu.

Pas Lietuvos sosto pretendentes

Rašo B. Gaidžiūnas

Lichtensteino pilaitė Vokietijoje, kur gyvena Urachų ainiai, pretendavę į Lietuvos sostą.

Sekmadienio saulė kaitriai kepinio lietaus ištroškusi švabijos žemę. Danguje nebuvo jokio debesėlio. Mes keliaudami kalbėjome, kad geresnės dienos nei nereikia tokiai iškilai, kokią mes buvom sugalvoję — aplankyti Lichtensteino ir pasižiūrėti, kaip atrodo pretendantai į Lietuvos sostą...

Jei paimsi į rankas Vokietijos žemėlapi ir susirasi Wuerttembergo sostinę Stuttgartą, tai nuo jo į pietus, už 34 mylių, prie didelio kelio, vedančio į šveicarijos pasienį, rasi Lichtensteino, švabijos Albų kalnuose.

Ant vienos uolos, stačios, kaip namo siena, pamatysi neregėto gražumo reginį. Jį išvydęs sustosi, susimastysi...

Lichtensteino pilaitė stovi ant 850 pėdų aukščio uolos. Ji, tarsi, pačios gamtos išauginta. Apie ją garsus vokiečių rašytojas Gustav Schwab taip rašo:

"Iš gilaus, gilaus žalia slėnio, kaip spindulys nuo uolos, šauna į dangų Lichtensteino pilaitė."

Pirmą kartą išvydę Lichtensteino pilaitę iš to žaliajo slėnio, kurį mini rašytojas, mes sustojome ir gėrėjomės. Gėrėjomės ilgai, nes tai buvo nepaprastas reginys, tarsi, paimtas iš tūkstanties ir vienos nakties pasakų.

Mes ejome keliu, kuris kilo 12 laipsnių statumui. Aplink žaliavo medžiai ir iš jų tarpo kilo nuogos, vėjų ir lietaus nudailintų uolos. Jos atrodė tarsi sargybiniams, iš pilaitės pasiūti apsaugoti kelią nuo nedorių žmonių užmačių...

Bet mes, šiek tiek žinodami Lichtensteino istoriją, tokiais nesijautėme. Vienas iš mūsų juokavo, kad "savi esame pas savus"... Einame juokaudami, patys ne kiek nesijausdami monarchistais, einame pas pretendentą į karalius...

Lichtensteino pilis istorijos knygose minima jau trylikame šimtmetyje po Kristaus. Bet ši pilis, apie kurią noriu papasakoti, jau ne ta, kurią tada riteriai keliais atvejais puolė ir jos pamatų akmenis ritino į žaliųjų slėnį.

Si, kurią dabar matėm, statyta žymiai vėliau, daugiau pragmogoms — medžioklės reikalams, ne apsigynimui. Ji išaugo sugriautosios vietos.

Bet ir jai keliais atvejais teko nukentėti. Net ir šio karo metu vienas patrankos sviedinys klydė laiptus, o kulkosvaidžių kulkos išmašė vitražinius langus.

Kai mes patraukėme per uolas į pilį, ten buvo žmonių maišatis. Mat, švabai mėgsta gamtą ir jie beveik su visom šeimynom sekmadieniais ištraukia į laukus.

Jie mėgsta gamtą, bet ne mažiau mėgsta ir savo istorines vietas. Jie tikrai moka iš praeities pasisemti stiprybės, bet ne mažiau moka ir ta praeitimi pasididžiuoti.

Mums ne tiek rūpėjo pati Lichtensteino pilaitė, kiek su ja surišta Lietuvos istorija. Lichtensteine gyvena pats hercogas Vilhelmas von Urachas, pirmojo pasaulinio karo metu pretendavęs į Lietuvos karalius.

Deja, mes to pretendento jau neberadome. Jis prieš keliolika metų jau buvo miręs.

Bet radome dvi jo dukteris. Viena jau ištėkėjusi, kita dar tebelaukianti "riterio", tik kažin jau ar besulauks, nes amžius eina į antrąją šimtmečio pusę... Mes juokavome, kad kiekvienas iš mūsų galėtųm princėsei pasipiršti ir tapti Lietuvos valdovais...

Pretendentas į Lietuvos sostą buvo aukšto ūgio. Pilaitės vadovė, pati princesė, aiškino, kad jis buvęs virš 6'7" aukščio. Jo gražus portretas rodė, kad jis buvo vokiečių kariuomenės pulkininku, turėjusiu daug pasižymėjimų ženklių. Ir kiti minėjo buvus narsų, protingą karį.

Kokiū būdu tas vokiečių pulkininkas ir smulkesniojo masto didžiūnas tapo kandidatu į Lietuvos karalius?

1918 metais, kada Kaizeris nebesitikėjo visiškai laimėti karą, bet dar turėjo vilties baigti bent ir ne visiškai pralaimėjimu, Vokietija sutiko pripažinti Lietuvos nepriklausomybę, tačiau tik su tam tikromis sąlygomis. Vokiečiams patiko ta mintis, kad Lietuva atsiskirtų nuo Rusijos, bet jiems rūpėjo kaip nors surišti ją su Vokietija. Jie numatė ne tik finansines ir karines sąjungas, bet netrukus pradėjo spausiti Lietuvos Tarybą, kad ji sutiktų paskelbti Lietuvos kunigaikštį vieną Saksonijos princą. Taryba svarstė tą klausimą šiaip ir taip. Pagaliau buvo sugalvota neva priimti vokiečių reikalavimą, tik pasirinkti kitą asmenį į Lietuvos sostą. Tada ir buvo užmegzti ryšiai su Urachų Tarybos žmonės skaitė, kad, jeigu jau ir reiktų turėti karalių iš Vokietijos, tai bent jau tokį, kuris Vokietijoje ne toks žymus ir todėl lengviau galėtų pasiduoti lietuvių įtakai. Tas Tarybos nutarimas Berlynui tada labai nenorėjo su tuo sutikti. Ir Lichtensteino Taryba su tuo sutikti, ir Lietuvoj tas nutarimas nepatiko.

Net keli Tarybos nariai dėl to iš Tarybos pasitraukė. Kiti irgi tuo labai nesidžiaugė, bet aiškino, kad tai būtų gal geresnioji išeitis iš blogųjų.

Bet vėliau, kai pačioj Vokietijoje kilo revoliucija, tas karaliaus iš Vokietijos importavimo klausimas visiškai atkrito ir Lietuvoj tas liko net ne visiems žinomu atsiminimu. Tik partijų ginčuose kartais vieni kitiems papriekiaštaudavo už Urachą, bet ne visi Lietuvoj ir žinojo, kas tas Urachas ir kodėl jo politikieriai...

Mūsų apsilankymo metu princesė paklausė, kas mes esame. Mums atsakius, kad lietuviai, labai gražiai ištarė Lietuvos Tarybos vardą, pasisakė, kad jie esą Lietuvos karaliaus Mindaugo tolimi aniniai, katalikų tikybos. Kada jos tėvas Vilhelmas von Urach patyręs jo kandidatūros rėmimą į Lietuvos sostą, jis ir pats ir savo vaikus tuoj pradėjo mokyti lietuvių kalbos. Ir dabar, daug metų praleidę be to pažadėto sosto, dar visą eilę lietuviškų žodžių atsimena, turi daug simpatijų lietuviams, miegia viską aiškina, klausinėja apie Lietuvą.

O reikia pasakyti, kad pilaitėje yra šio to pažiūrėti: senovės ginklų, garsių dailininkų paveikslų, medžioklės įrankių, išgėrimo taurių. Viena tokia taurė, iš kurios pats hercogas gerdavo šampaną, turi kiek daugiau kaip 5 pėdas aukščio...

As nežinau, ar dar yra kur nors pasaulyje tokia aukšta šampano taurė...

Pagalau toje pilaitėje yra ir toks paveikslas, kuriame nupieštas karys vis tiesiai į tave žiūri, ar tu paeisi į kairę, ar gerokai į dešinę. Jis tave, tarsi, visą laiką seka...

Ant pilies didžiųjų vartų, dešinėje pusėje, Urachų herbe iškaltas ir vytis.

Mus daugiau interesavo, kas toje pilaitėje yra surišta su Lietuva. Ir šį tą radome. Ant pilies vartų, prie pakeliamojo tilto, iškaltas Urachų herbas. Jame, greta kitų ženklų, yra ir Lietuvos Vytiš.

Pilaitės kieme, kur sukrautos senos patrankos, irgi radome pažymėjimų, kad tie ginklai atvežti iš Lietuvos. Kai paklausiau,

Lichtensteino pilaitėje yra keletas gražių salių. Čia matome senovės ginklų salę, nukabinėtą šarvais, jėtimis ir saidokais

ar kartais tomis patrankomis kryžiuočiai nekariavo prieš Lietuvą, princesė mane patikino, kad taip nebuvo. Bet prisipažinčiau, kad aš tuo patikinu ir šiandien netikiu... Netikiu todėl, kad istorijos šaltiniai sako, jog kaip tik iš tų vietovių, kur dabar yra ta pilaitė, kryžiuočiai anais laikais susilaukdavę daugiausiai narsių riterių — savanorių Lietuvai "krikštyti"...

Urachų ainiai, praėjus karalių ir princų gadynei, nelengva laikyti. Kadaiše dideli turtai sumenkė, keli karai irgi nemaža nuostolių pridarė. Dabar princesė dižiausias rūpestis yra — išsilaikyti ir išsaugoti paveldėją. Jos pačios tvarkosi daug istorinių vertybių turinčiuose kambariuose, jos pačios apdrikinėja pilaitę ir jos istoriją paaiškina, jos pačios iš pilaitės išeliantiems primena, kad yra aukštųjų žodžių atsimena, turi daug simpatijų lietuviams, miegia viską aiškina, klausinėja apie Lietuvą.

Mums atrodė, kad šios pareigos kaip ir nesiderina su karalių papročiais, bet... mainos rūbai margo svieto, mainos ir pretendentai į sostus. Visiems reikia gyventi...

Mus nepaprastai interesavo, ar nėra pilaitėje dokumentų, tvirtinančių, kiek artimi giminystės ryšiai Urachus riša su Mindaugo gimine. Princesė aiškino, kad dokumentų esą, bet jie karo metu, kaip labai brangūs, buvo išslapstyti ir dar nesutvarkyti. Tuo pačiu mums davė suprasti, kad tokių dokumentų nepamatysim. Panašiai mums atsakė ir į klausimą, ar mes negalim pamatyti laiškus, turinčius ryšių su nepriklausomos Lietuvos veikėjais... Mums tik patvirtino, kad tokių laiškų iš atskirų asmenų tikrai yra, bet ir jie nesutvarkyti...

Kelias valandas praleidę pilaitėje ir išlandžioję visus jos kampus, mes atsisveikinom. Princesė mus palydėjo per didžiulius vartus ir dar kartą mums parodė sienoje iškaltą Lietuvos vytį. Iškaltą ne dabar, bet prieš kelius šimtus metų...

Saulė auksinius spindulius bėrė į ramųjį slėnį. Mes dar pastovėjome ant uolų, pasigėrėjomės švabijos gamtos grožiu ir pakėlėme kepure galvodami, kad istorija dažnai prikuria tokių įvykių, kurių beveik negalima atnarpinti.

Ir šiuo atveju, kada mes patys netekome tėvynės, mes radome Vokietijoje (dažnai atvejais nedraugingoje) visą eilę ženklų, su mūsų tėvynės surištų. Pagaliau, mes radome net ir Lietuvai didelį sentimentą. Man akyse tebestovėjo naivus švabas ūkininkas, kuris, išklausęs Urachų "giminytę" su Lietuva, man į ausį kuždėjo: "Juk čia jūs jaučiatės, kaip Lietuvoj".

Deja, mes patys taip nesijautėm, nes mums buvo gyva Lietuva, o čia matėm svetimų tik praktišką Lietuvai rodantį sentimentą...

* Kas ir kur *

• Sąjungininkų Aukštoji Komisija išleido įsakymą, kuriame išaiškina, kad DP, lygiai kaip ir JAV, Didž. Britanijos, Prancūzijos ir š. Airijos piliečiai, negali būti vokiečių teismų teisiami. Bavarijos teisingumo ministerija tai buvo priešingai išsiaiškinusi.

• Tremtiniais gerai pažįstamos Augsburgio Haunstettino patalpose apsigyveno JAV karaliai.

• J. Valaitis, pradėdamas antruosius veiklos metus, kaip BALFO įgaliotinis Vokietijoje, LIETUVYJE paskelbė rašinį apie atliktus darbus.

• Iš Queenslando, Australijoje, praneša, kad ten lietuviams įsigyti nekilnojamojo turto sudarytos neįmanomos sąlygos. Veikias įstatymas, kuris draudžia neturintiems Australijos pilietybę įsigyti nekilnojamojo turto.

• Vokietijoje, britų valdomoje zonoje, stovyklose gyvena apie 7,000 lietuvių tremtinių. Dar toks skaičius lietuvių, kilusių iš Mažosios Lietuvos, gyvena privačiai.

• Toronte, Kanadoje, skaito, kad apsigyveno apie 3,000 lietuvių tremtinių. Kyla rimtas reikalas lietuviams įsigyti savus namus.

• Argentinos ir Urugvajaus didžioji spauda paskelbė VLIKo įteiktą Jungtinėms Tautoms memorandumą dėl sovietų vykdomo genocido Lietuvoje.

• Chicagoje sausio 15 d. buvo suruoštas iškilmingas 27 metų Klaipėdos susijungimo su Lietuva minėjimas. Kalbėjo konsulas P. Dažvirdis, pirmasis Klaipėdos komendantas Lacytis, pirmas Klaipėdos gubernatorių K. Žalkauskas, aktyvus sukilėlių dalyvis pulk. Kalmantas ir buv. Klaipėdos igulos viršininkas pulk. Genys. Minėjimą vedė klaidietis adv. Nagys. Minėjimo metu įsteigtas fondas Klaipėdos vadavimo reikalams.

• Argentinos lietuvių laikraštis LAIKAS, globojamas Tėvų Marijonų, pradėdamas leisti kas dvi savaites. Anksčiau tas laikraštis buvo leidžiamas kas mėnesį.

• Kun. Stasys Yla DRAUGE paskelbė rašinį, pavadintą "Lietuviai kandidatai į šventuosius". Kandidatais jis mini prof. Stasį Šalkauskį, rašytoją Mariją Pečkauskaitę ir Barborą Zagarietę.

• Kazys Gineitis, knygos "Amerika ir Amerikos lietuviai" autorius, daug išgyvenęs laike sovietų okupacijos Lietuvoj ir Vokietijoje, atvyko į JAV ir apsigyveno Bridgeporte.

• Sydneyje (Australijoje) gyvena lietuvių sudarė tautinių šokių ansamblį. Šokiams vadovauja Kirlytis ir Asevičius.

• Dr. A. Liaugminas, Lietuvoje buvęs Pedagoginio Instituto rektorius, dabar gyvena Kolumbijoje ir profesoriauja Andų universitete.

• Muzikas A. Kučūnas, neseniai atvykęs iš Vokietijos ir kiek pagyvenęs Los Angeles, Cal., šiuo metu bando įsikurti Chicagoje.

• Rež. ir artistas Stasys Pilka sausio 29 d. Chicagoje pastatė su atnaujintu scenos pastatymu "Aušros sūnūs".

• Lietuvos Pranciškonai, plėsdami savo veiklą Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Kanadoje, praėjusių metų pabaigoje įkūrė savo ketvirtą vienuolyną šv. Antano parapijoje, Bridgeville, Pa. Vieniūnų viršininku paskirtas Dr. Viktoras Gidžiūnas.

• Misjonierius Tėvas J. Bružikas, dabar keliaujantis po Anglijos lietuvių kolonijas, sakosi atlaikęs jau daugiau kaip 700 misijų ir apkeliavęs didelę pasaulio dalį.

• Iš lenkų valdomo Punsko krašto praneša, kad lenkai tremia į Lenkijos gilumą tenkėjus lietuvius. Tremia tokiais pat metodais, kaip ir sovietai.

Štai kodėl

(Atkelta iš 4-to pusl.)

gijos, kad mažą kas beliko Lietuvos laisvės kovai... I tuos klausimus įsivėlusį propaganda kėlė tik nesutikimus pačių lietuvių tarpe, o Lietuvos klausimas ten, kur jo kelimas kur jo kelimas buvo būtinai reikalingas, kurį laiką buvo būtinai reikalingas, kurį laiką liko apleistas.

Tokios buvo kelių išsiskyrimo priežastys. Laikui bėgant jos labai žymiai sumažėjo, ir tai buvo vienintelis pagrindas, paskatinęs tautinę srovę įsijungti į bendrą darbą, kuris, jos nuomone, atrado teisingesnį kelią prie tikslų, negu tai buvo anksčiau.

Dabar jau faktai patvirtina, kad institucijose, kurias norėta paniekinoti, yra labai reikalingos lietuvių ir Lietuvos reikalams. Jos pasirodė esančios tas šulynys, iš kurio reikia gerti, tad nevertėjo į jį spjauti...

Kai mirė Latvijos pasiuntinys Washingtone, daugelis lietuvių pagalvojo: juk ir mums gali šen ar ten panašiai nelaimė atsitikti. Su nepaprastu susidomėjimu buvo su tikta žinia apie naujo Latvijos pasiuntinys vadovo paskyrimą ir priėmimą Washingtone, kuris įvyko dėka to, kad buvo formalus paskutinės nepriklausomos Latvijos vyriausybės aktas, sudaręs teisinį pagrindą paskirti naują pareigūną. Mes tada nurodėm, kad tai yra ir mūsų džiuginas precedentas, nes ir mums gali tekti panašiais teisiniais pagrindais pasinaudoti. Kita mūsų spauda tą praleido tyloomis. Tačiau šis nujautimas pasitvirtino.

Pernai mirė Lietuvos garbės konsulas Kanadoje. Su juo lyg ir mirė vienintelė įstaiga Kanadoje, galėjusi formaliai ten atstovauti Lietuvos ir lietuvių interesus. Bet štai dabar visi esame patenkinti, kad Kanadoje vėl yra formaliai pripažintas Lietuvos konsulas, ir net jau nebe su garbės, o su tikru karjeros konsulu priešakyje.

Ta žinia iš pradžių iš Kanados lietuvių tarpo pasklido gana keistoje formoje. Tiek keistoje formoje, kad, pavyzdžiui, mes ir kiti kiti kurie lietuviški laikraščiai net susilaikė nuo jos pakartojimo. Esą, Kanados vyriausybė buvusi tokia maloni, kad net paskyrusi Lietuvai konsulą Kanadoje... Tai buvo per daug keista, kad tuo būtų buvę galima pasitikėti. Vėliau jau buvo rašoma tiksliau — kad Kanados vyriausybė "patvirtinusi" Lietuvos konsulą, o pagaliau prieita ir prie visai natūralios tiesos — kad anados vyriausybė priėmusi ir pripažinusi Lietuvos konsulą. Tačiau iš kokio debesio tas konsulas iškrito, buvo nutylima. Tik TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI neseniai prasarė, kad konsulas buvo paskirtas Lietuvos diplomatinės sefo.

Mūsų turimomis žiniomis, šis pranešimas teisingas. Kanados vyriausybė negalėjo Lietuvos konsulo nei skirti, nei tvirtinti, o galėjo tik jį priimti, su juo skaitytis, kaip su konsulu, jeigu jis yra teisėtu keliu paskirtas. O teisėtai paskirti jį galėjo tik teisėtai, kitų vyriausybų pripažintam valstybės organas. Joks visuomeninis komitetas, jokia taryba, kaip besivadintų, to padaryti negalėtų.

Štai kodėl nepriklausomos Lietuvos įstaigos — visos, kiek jų yra, — Lietuvos reikalams yra naudingos ir kodėl nuo jų ne tik nereikia nusigręžti, bet reikia jas remti ir kelti jų autoritetą. Tai naudinga Lietuvos ir lietuvių reikalams, ir tai, tarp ko kita, visiškai nekenkia jokiai demokratijai...

Amerikos lietuvių Tautinė Sąjunga, nesikišdama į būsimos Lietuvos vidaus politikos santykius, ir prisilaidydama seno tautinės srovės nusistatymui — gerbti ir branginti Lietuvos valstybę reprezentuojančias įstaigas, Dailės Parodai atidaryti pasirinko vyriausį šiuo metu esamą tokį reprezentantą. Malonu patirti, kad šia proga apsilankęs Amerikoje ministeris Lozoraitis turėjo ir visą eilę politinės reikšmės pasimatymų, svarbių Lietuvos reikalams. Tų pasimatymų dėka jo, kaip Lietuvos reprezentacinio organo padėtis tapusi aiškesnė ir tvirtesnė. Tai, be abejo, turėjo reikšmės ir tokiame apčiuopiamame reikale, kaip konsulato Kanadoje atgalinimas ir į aukštesnį laipsnį pakėlimas. To dėka nebeatrodė beprasmiškas ir BALFO direktorių nutarimas daryti žygį, kad būtų įsteigti Lietuvos konsulai ir Vakarų Vokietijoje, kur dar yra tiek daug lietuvių, reikalingų oficialiai pripažintų globėjų.

Ir daug dar gali būti, be abejo, ir bus reikalų, kuriuose formaliai teisėtų Lietuvos valstybės organų buvimas gali būti labai reikalingas.

Todėl svarbu, kad tie organai turėtų tvirtą pripažinimą įstaigose tų valstybių, nuo kurių lietuvių reikalai daug priklauso. Todėl ir mes, visi lietuviai, turėtumėm moraliai tų įstaigų veikimą ne kliudyti, ne niekinti, kaip tai neretai pasitaikydavo, o remti.

Tie, kurie nuo seniau buvo tos nuomonės, visai nenorėtų tos moralinės paramos monopolizuoti vien sau. Jie kviečia visus prisidėti prie tokio nusistatymo, ir kviečia tik Lietuvos bylos vedimo sustiprinimo tikslu. Pažanga lietuvių visuomenėje šiuo atžvilgiu yra įvykusi didelė. Belieka linkėti, kad ir nepamatuoti svyravimai būtų užmiršti.

• Teigiama, kad Prancūzijos šv. Antano parapijoje, Bridgeville, Pa. Vieniūnų viršininku paskirtas Dr. Viktoras Gidžiūnas.

• Sausio 14 d. Londono lietuvių iškilmingai minėjo ministro B. K. Balučio 70 metų sukaktį.

• Rašytoja Karolė Požeraitė, dabar gyvenanti Brazilijoje, mišni savo kūrybinio darbo 25 metų sukaktį. Ji atskiromis knygomis yra išleidusi "Nusidėjėlę" ir "Liktūnas". Dabar rašanti "Sve-timi vėjai".

• Kanados lietuvių laikraštis NEPRIKLAUSOMA LIETUVA šiais metais mini 10 metų sukaktį.

• Šiuo metu Kanadoje eina ir svetimšalių legione tarnauja apie 200 lietuvių.

• Dail. A. Tamošaitienė, gyvenanti Kanadoje, išaudė gražų kilimą Kanados Kalėdų motyvais. Kilimas, Montrealio lietuvių vardu, buvo įteiktas lietuvių prieteliui A. Taylor.

• Suėjo 15 metų, kai mirė žymus Lietuvos muzikinis ir kompozitorius Juozas Naujėlis. Jis labai daug prisidėjo prie Lietuvos muzikinio gyvenimo pakėlimo.

EGLUTĖS susilaukus

Poetas Bernardas Brazdžionis (Vytautas Nemunėlis) vaikų laikraščio EGLUTĖS redaktorius

Trejetas mėnesių prieš Ka-
lėdas laikraščiuose buvo pagar-
sinta, kad poetas Bernardas
Brazdžionis (Vytautas Nemunėlis)
apleidžia Pranės Lapienės "pe-
reinaimą stovyklą" ir vyksta,
kun. Juro kviečiamas, į Law-
rance, Mass. redaguoti vaikų
laikraštį.

Iš šalies sunku pasakyti, kas
pirmasis ėmėsi šios reikalingos
iniciatyvos: B. Brazdžionis, kun.
Juras ar kuris kitas. Bet tai
ir nesvarbu. Svarbu, kad vaikų
laikraštis pasirodė.

Tas naujasis vaikų laikraštis
pavadintas EGLUTĖS vardu.
Laikraštis mėnesinis, 32 pusla-

pių, nedidelio formato. Kodėl jis
pavadintas EGLUTĖS vardu ir
jam nepasirinktas kuris lietuvių
vaikams prasmingesnis vardas
— nežinia. Redakcijos žodyje
yra tik trys sakiniai, kurie laik-
raščio vardo parinkimą taip nu-
sako: "Su gražiomis šeimos
šventėmis Kalėdomis ateina mū-
sų šeimon Eglutė. Vienos lietu-
viškos šeimos nuotaika tejungia
ji mus visus, esančius laisva-
jam pasauly. Ir težaliuoja lietu-
viškoji Eglutė žiemą vasarėlę".

Laikraštyje savo rašinius, pa-
sakas ir eiles rašo visa eilė var-
dų turinčių rašytojų: Leonardas
Žitkevičius, A. Vaičiulaitis, Jur-

gis Jankus, K. Grigaitytė, Faus-
tas Kirša, Gražina Tulauskaitė,
V. Tamulaitis ir kiti.

Skaitant šių žinomų rašytojų
darbus, dar kartą įsitikini, kad
nevisiems pasiseka vienodai gi-
liai patalkyti į vaiko sielą. Vie-
nur paplaukia paviršutiniškai,
kitur užkabina iki gelmių. Ne-
labai pavyko ir Gražinai Tulaus-
kaitėi apibūdinti raidę B. — "B
tai lyg būtų siauras langelis, ku-
rį Lilytė nupiešti gali". Vargu,
ar vaikai raidę B taip vaizduo-
jasi...

Mus kiek stebina, tai Fausto
Kiršos, to žilagalvio jaunuolio,
mokėjimas grįžti į vaiko dienas:
"Grybas kelia man kepurę
Ir gražiai, gražiai pažiūri.
Ir taip taria: — Be tėvelių
Čia vaikai paklysti gali".

Reklaminiam skelbime sako-
ma — "Kas tik pavarde suraito,
tie visi Eglutę skaito". Bet to-
kio amžiaus vyrams, kol kas, Eg-
lutėje beveik nėra ko skaityti.
Dabartinė Eglutė prieinama tik
pradžios mokyklą baigusiems
ar gimnazistams.

Tiesą pasakius, iš pirmo nume-
rio dar nėra ko ir spręsti. Rei-
kia manyti, kad, jei sako, tai
ir bus. Bent ateityje.

Mielai Eglutę pasveikinti, kad
ji apstokai davė eiliuotos patrio-
tikos. Tik dar pasigendama Eg-
lutėje iš Lietuvos istorijos ir
Lietuvos geografijos. O mūsų

mažiesiems kaip tik iš tos sri-
ties ir reikia daug duoti, kad
jie ne tik Lietuvos neužmirštų,
bet ir jos atečiai augtų.

Vaikams, kaip paprastai, mie-
la savame laikraštyje turėti
tokius skyrius, kuriuose jie ga-
lėtų duoti ir savo koresponden-
cijas bei savo pirmuosius kūry-
bos bandymus.

Reikia manyti, kad Eglutė ir
to neužmirš. Neužmirš ateityje,
kaip ir pirmajame numeryje,
papasakoti apie vieną kitą lie-
tuvų rašytoją. Pirmajame nume-
ryje vaikai supažindinami su
Jurgiu Jankum.

Šiaip EGLUTĖ skoningai su-
tvarkyta, papuošta dail. P. Os-
molskio, Vl. Vijeikio ir E. Kra-
sausko piešiniais bei keliomis
nuotraukomis.

EGLUTĖS metinė kaina 3
dol. Amerikoje ir 3.50 dol. kituo-
se kraštuose. Atskiros numerio
kaina 30 c. Adresas: P. Bra-
zdžionis, 107 Concord St., Law-
rence, Mass.

NESUSIGIEDOJIMAS

Senosios Britų dominijos —
Kanada, Naujoji Zelandija, Aus-
traliija ir Pietų Afrika nesisku-
bina pripažinti Kinijos komunis-
tų vyriausybės. Jos siūlė ir ki-
toms dominijoms laikytis vie-
ningai ir, pagal galimybę, derin-
tis prie Jungtinių Amerikos
Valstybių politikos, kuri, deja,
yra neaiški...

Naujosios dominijos — Indi-
ja, Pakistanas ir Ceilonas, o taip
pat ir pati Didžioji Britanija,
komunistų vyriausybę Kinijoje
pripažino, nelaukdamas Jungti-
nių Amerikos Valstybių nuo-
monės.

Indijos ministeris pirmininkas
siūlo visiems "Maocetungo at-
žvilgiu laikytis "atsargaus drau-
giškumo" politikos. Tačiau se-
nosios dominijos kaip tik iš at-
sargumo ir nesiskubina su pri-
pažinimu.

Didžioji Britanija nesusigie-
da net ir pati su savim. Londo-
nas Maocetungą pripažino, bet
jo delegatas Jungtinių Tautų
Saugumo Taryboje New Yorke
atstovo įvedimą į Saugumo Ta-
rybą dar nebalsuoja.

"RUSKINIEČIAI" ...

Kas jie tokie — "ruskinie-
čiai"? Rusiškai kiniečiai ar kinie-
ši rusai?

Kiekvienas pats gali spręs-
ti. Sovietų rašytojas Simonov,
Pravdos karinis korespondentas
Kinijoje, labai išgyrė tris "kinie-
čių komunistų armijos lakūnus".
Tų išgirtųjų lakūnų pavardes
jis paskelbė tokias: Van Yu-
Shin, Pan You-Kou, Tan Yu-
Shin.

Bet net ir šitaip suskaldytos
tos pavardės vis vien nėra ki-
niškos. Tačiau kas moka rusiš-
kai, tuo gali pažinti, kad tai
yra Vanušin, Paniuchov ir Ta-
niušin...

Nei jie rusiškai kiniečiai, nei
kiniečiai rusai, o stačiai masko-
liai, kurie vaidina Kinijos...
liaudį.

Sovietai labiau brangina dolerius, negu auksą

Amerikos iždas moka \$35 už
unciją auksą kiekvienam, kas
tik pasiūlo. Tuo palaikomas pa-
sitikėjimas doleriu.

Bet gali atsitikti, kad tą iš-
do politiką reiks peržiūrėti.
Sovietai auksą turi daug: ver-
gų darbu naudodamiesi jo pri-
kasa. Doleriai jiems reikalingi
gesni, kaip auksas.

Pastebėta, kad tam tikrais
keliais sovietų auksas jau per-
daug plaukia į Amerikos iždą,
o doleriai iš iždo. Tas nekon-
troluojamas dolerių plaukimas
į komunistų rankas laikomas
pavoju.

POPIEŽIAUS SVEIKA- TA ESANTI SILPNA

Popiežius Pius XII dabar yra
73 metų. Ir šiaip jis esąs persi-
dirbęs. O šventųjų Metų parei-
gos su daugybe vizitų gali būti
jau visai nebepakeliamos. Labai
dažnai jį einantį tenka palaiky-
ti, net ir lengvai apsirengusį.

Esą, tarp Italijos kardinolų
jau prasidėjusios varžytynės dėl
kandidatūros į Popiežiaus sos-
tą... Padėtis esanti tokia, kad
dar nei vienas amerikiečiui kar-
dinolui nėra vilties būti išrink-
tam.

50,000 MALDININKŲ

Užsienų pasų skyrius nu-
mato, kad šimet reiks išduoti
50,000 pasų daugiau, kaip pap-
rastai. Tiek numato keliauninkų
į Romą šventųjų Metų progą.

KANDIDATAS JAU YRA

Dar oficialiai nieko nepadary-
ta atnaujinti diplomatiniams
santykiams su Ispanija, bet
kandidatas į ambasadorius jau
yra. Tuo ambasadorium būsiąs
prezidento štabo viršininkas lai-
vyno admiralas Leahy.

IRGI YRA KANDIDATAI...

Oficialiai atgaivinus mirties
bausmę sovietuose, minimi jau
ir pirmi kandidatai į kartuves...
Tai bus: Voznesenskis, buvęs
Politbiuro narys, ir Anatolijus
Barsovas, lakūnas, kuris su ki-
tu draugu buvo pabėgęs ir kurį
laiką važinėjo po Ameriką, o
paskui įsigėdė grįžti.

Dėl šio antro kandidato būtų
galima abejoti. Tas atgrąsytų
kitus ne nuo bėgimo, bet nuo
grįžimo...

KAIP NEPATOGU!...

Viceprezidento Barkley žmona
labai greit tapo populiari Wa-
šingtono visuomenėje. Neseniai
atsitiko, kad viename pobūvyje
visi svečiai atsistoje sutiko ją
plojimai, o kai atėjo prezidento
Trumano žmona... "užsimiršę
sėdėjo".

VIZITAI IŠ AZIJOS

Neseniai Amerikoje lankėsi
Indijos ministeris pirmininkas
Nehru ir Irano (Persijos) ša-
chas.

Nors jie, ypač šachas, ir ne-
pasiekė čia to, ko tikėjosi, vis
dėlto jų žygis sudomino ir kitus
Azijos politikos vyrus. Netrukus
žada čia apsilankyti Pakistano
ministeris pirmininkas, Afga-
nistano karalius, Turkijos pre-
zidentas ir Viet-Namo impera-
torius Bao-Dai.

Yra žmonių, nėra žmogaus

Lietuvoj labai dažnai tekdavo
girdėti nusiskundimų, kad nėra
tinkamų žmonių užimti atsakin-
goms vietoms valstybinėse pa-
reigose.

Galėjai pamanyti, jog taip
yra todėl, kad Lietuva nedidelė
ir dar taip neseniai nepriklau-
soma...

Bet, pasirodo, ir Amerikoje
tas pats. Tokios didelės partijos,
kaip demokratų ir respublikonų,
turinčios daugybę prityrusių
žmonių, kai tik susiduria su
klausimu, ką statyti kandidatų
į prezidentus, tai ir užsikerta.

Juk gana keista, kad prieš
pereitus rinkimus iš abiejų par-
tijų buvo pasigirdę sumanymai
kviešti generolą Eisenhowerį į
kandidatus. Tik jis atsisakė. O
jeigu būtų sutikęs, tai, ko gera,
partija jį būtų priėmusi, kaip
savo kandidatą. Tai reiškia, kad
iš savų veikėjų tarpo sunku
buvo pasirinkti tokius kandi-
datus, kurių laimėjimu visi pa-
sitiktų.

Demokratai, kaip įsikibo į
Trumaną, tai ir ateinančioms rin-
kimams, berods, nebegalvoja
apie kitą kandidatą.

O respublikonai turėjo net
perdaug kandidatų, tik nei vieno
nematė tikrai gero.

Dabar stipriai kalbama, kad
respublikonai vėl galvoja apie
Eisenhowerį. Jis jau dabar aiš-
kiau pasisakė, kaip respublikonų
šalininkas. Bet...

Juk jis neseniai pasakė maž-
daug taip:

"Linkiu respublikonų parti-
jai susidaryti tokią programą,
kad net ir toks bukaprotis, kaip
aš, galėčiau matyti skirtumą
tarp demokratų ir respublikonų"

Tas jo pasakymas visai ne-
rodo, kad jis bukaprotis. Jis tuo
pasakė labai aiškų dalyką: pa-
sisakė prieš vadinamą "aš irgi"
politiką.

Todėl respublikonai dabar,
girdėti, rengiasi išeiti aiškion
opozicijai prieš visus demokra-
tų partijos didžiuosius pasiū-
lymus: prieš socialinio draudi-
mo išplėtimą, prieš namų sta-
tybos programą, prieš sveikatos
priverstinę apdraudą, prieš ūki-
ninkų gaminių kainų palaikymo
programą ir tt.

Ar šitoks nusistatymas gaus
daugumos pritarimą, sunku pa-
sakyti. Visi tie demokratų siū-
lymai daugeliui žmonių labai
patinka. Tai kas gi balsuos už
tuos, kurie sako, kad nedarys
to, kas patinka?

Respublikonai įrodinė, kad tie
visi gražūs sumanymai negerai
pasibaigs... Tas gali būti, bet
nepabandę ne visi tuo patikės...
Dėl šitos priežasties respubi-
konai ligi šiol ir nepasakė aiš-
kiaai prieš demokratų pasiūly-
mus. Jie elgėsi atsargiausiai. Jie
sakė — mes irgi tą darysim,
tik pigiau ir geriau padarysim,
nes nedarysim taip plačiai, bū-

sim atsargesni, saugosim mokes-
čių mokėtojų kišenes.

Šitie atsargūs pažadai ligi šiol
nepatraukė daugumos. Papras-
tas žmogus galvoja: "Jėgu jus
žadat tą patį daryti, tai kam
man jūsų reikia... Tegul pasi-
lieka tie, kurie jau daro!"

Čia ir yra respublikonų kryž-
kelė. Kai sakai "aš irgi", tai tas
nedaro įspūdžio, kai sakai "aš
ne" — nepatinka... O viduri-
nio kelio čia beveik nėra.

Todėl jiems ir rūpi rasti kan-
didatą į prezidentus, kuris ne
programa, o savo asmenybe pa-
trauktų balsuotojus. Kitaip sa-
kant, spekuliuoti politiškai gal-
vojančių ir aiškaus nusistatymo
neturinčių žmonių balsais...

Štai kodėl respublikonų akys
krypsta į Eisenhowerį. Jis netu-
ri priėmų. Jis garbinamas, kaip
buvus laimėto karų vadas. Jei
bus daug žmonių, kurie balsuos
už asmenį, o ne už programą
— gali laimėti.

Bet... Jeigu rinkikai paga-
vos, kad Trumaną mes žinom,
o Eisenhoweris sakosi pats neži-
nas, kas jis toks... Ir ištikrųjų
— kas šiandien gali pasakyti
apie Eisenhowerio nusistatymą
vidaus arba užsienų politikos
reikaluose? Nieko aiškaus. Tad
ar jis tikrai tinkamas kandida-
tas, kurio populiarumas užtik-
rintų laimėjimą? Ne visai...

Taigi, yra žmonių, nėra žmo-
gaus. Bet iki rinkimų dar pus-
trečių metų. Gal ir išryškės kas
nors...

Trumanas už Taftą?

Ateinantį rudenį turės būti
išspręstas klausimas, ar sena-
torius Taft bus išrinktas į Se-
natą dar šešeriems metams, ar
ne. Dvylika metų jis jau atsto-
vauja Senate Ohio valstybėje.

Jei neišrinks — jo politinė
karjera galės būti jau kaip ir
baigta. Jeigu išrinks — už poros
metų jis gali būti stipriausias
pretendencijos kandidatuoti į pre-
zidentus nuo respublikonų.

Demokratams, atrodo, būtų
labai įdomu turėti iš Ohio vie-
toj Tafto savo žmogų. Tai būtų
didelis jų laimėjimas. Prieš
Taftą ypač yra nusistačiusios
darbininkų unijos — dėl to gar-
siojo Taft - Hartley įstatymo,
kuris numato tam tikrus suvar-
žymus streikų ir unijų teisių
srityje.

Bet yra gandy, jog Trumanas
būtų labiau linkęs, kad... Taf-
tas laimėtų.

Kodėl? O todėl, kad Truma-
nas mano dar kartą kandidatuo-
ti į prezidentus 1952 metais ir
jam, esą, mieliau būtų rungtyni-
auti su Taftu, negu, sakysim,
su Eisenhoweriu... Prieš Taf-
tą jis tikisi lengviau laimėti, ka-
dangi Taftas turi daugiau prie-
šų.

Todėl yra gandy, kad Truma-
nas Ohio demokratams patariaš
nestatyti stipraus savo kandi-
dato.

Ohio demokratai neprisipažis-
ta, kad Trumanas taip pataria.

Jie sakosi veikia savarankiškai.
Bet labai stipraus kandidato
jie ištisų neturi. Gal stipriaus-
ias būtų gubernatorius Lau-
sche, bet jis nesutinka dabar
eiti į senatą, o be to, jis esąs
žinomas, kaip neblogas Tafto ir
garsaus jo įstatymo simpatikas.

Greičiausiai nuo demokratų
kandidatūros Fergusonas.

Taftas rinkiminių agitaciją
pradėjo jau nuo pereinamo rudens,
tai yra visus metus prieš rin-
kimus. Jis jau aplankė daugumą
Ohio apskrčių. Ten, kur dar-
bininkų unijos paskelbė boikotą
jo prakalboms, jis nuėjo pats į
dirbtuves ir ten asmeniškai su-
sitiko su darbininkais ir ten
kalbėjo. Manoma, kad, nors
unijos ir aiškiai pasisako prieš
Taftą, tai tas dar nereiškia,
kad jis negaus daugelio darbi-
ninkų balsų.

Katrie "geresni" -- naciai ar komunistai?

Atsakymo į šį klausimą dažnai klausiate pas tuos, kurie matė vienus ir kitus. Ir
susilaukiate įvairių atsakymų... Tad nežinote, kur gi tikroji teisybė...

GERIAUSIA' — NUSPREŠKITE PATYS!

Apie komunistus — bolševikus jau daug esate girdėję ir skaitę. Apie nacius ma-
žiau. Tad paskaitykite

Balio Gaidžiūno

parašytą knygą —

PAKELIUI I MIRTĮ

kurioje aprašomi jo paties pergyvenimai vokiečių kalėjimuose. Paskaite, tikrai patys
galėsite matyti, katrie "geresni"...

Tos knygos autorius

yra vienas iš Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto kūrėjų. Tas komitetas
buvo įkurtas Lietuvoje, 1943 metais, vokiečių okupacijos laikais. Dėl kovojimo už
Lietuvos išlaisvinimą iš svetimų vergijos, šios knygos autorius, kaip ir eilė kitų Vy-
riausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narių, nacių buvo suimtas, išvežtas į Vokie-
tiją ir jau TIKRAI BUVO PAKELIUI I MIRTĮ, nuo kurios jį išgelbėjo tik Amerikos ka-
riuomenė. Po to šios knygos autorius vėl stojo į darbą Vyriausiame Lietuvos Iš-
laisvinimo Komitete ir tam paaukojo daugiau kaip ketverius metus.

Dabar šios knygos autorių jau turime savo tarpe!

Jis atvežė mums didžiulę filmą iš tremtinių gyvenimo, kurią pats pagamino ir, tikimės,
netrukus galės mums parodyti. Ta proga susipažinkime su juo arčiau, perskaitydami
jo pergyvenimų aprašymą nacių kalėjimuose. Ta knyga yra ne tik asmeninių per-
gyvenimų aprašymas, bet svarbus ir įdomus DOKUMENTAS apie vieną iš sunkiausių
mūsų tautos gyvenimo laikotarpių.

Norintieji įsigyti šią knygą, rašykite laišką šiuo adresu:

DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Laiške aiškiai įrašykite savo adresą ir pridėkite tik vieną dolerį — knygą tuojau
bus Jums pasiųsta paštu.

KUR GAUTI LIETUVIŠKŲ KNYGŲ?

Visame pasaulyje išleidžiamų lietuviškų kny-
gų platinimu rūpinasi neseniai įsteigtas Lietuvių
Spaudos Centras Amerikoje. Leidinių sąrašai
siunčiami nemokamai. Rašykite atviruką, kuris
tekainuoja 1 centą, šiuo adresu:

G a b i j a,
412 Bedford Ave.,
Brooklyn 11, N. Y.

Baltimorės naujienos

PERRINKTA DAINOS DRAUGIOS VALDYBA

Sausio 17 d., Atletų klubo patalpose, įvyko metinis DAINOS draugijos susirinkimas. Draugijos valdyba buvo išrinkta ta pati, kaip ir pernai, būtent: pirmininku K. Andrekus, vicepirmin. St. Butkus ir adv. N. Rastenis, sekret. J. Rastenis, išdalininkė Ona Lukoševičienė, Revizijos komisijon — A. Kisieliū, G. Matulionis ir K. Pažemėnas. Muzikos komisijon — J. Galkauskas, Br. Jonušas, E. Juškauskaitė, L. Bekerškienė ir K. Pralėika.

Kai kuriems nariams, prisidėjusiems dideliu ir nuolatinu darbu prie ruošų parengimų, paskirta nedidelė piniginė suma nupirkti jiems kuklias dovanėles. Liet. Tarybai Baltimorėje, suvažiavimo išlaidoms padengti, paskirta vienkartinė pašalpa. Paskirta kukli piniginė suma ir lietuviškai mokyklai.

Atskirai tenka pastebėti, kad iš visų draugijos narių išsiskiria du jaunuoliai — čia gimę ir augę, būtent: A. Kisieliū ir G. Matulionis. Jie niekad nepraleidžia repetitijų, susirinkimų. Be jų pagalbos ir paslaugos nebūna suvažiavimų nei vienas pasilinksminimas ar minėjimas.

Malonu paminėti ir veikėją Juliją Rastenių, kuri jau 11 metų be pertraukos dirba šios draugijos valdybos sudėtyje.

DAINOS draugijos choro dirigentė yra pasisventusi L. Bekerškienė.

ALT SAJUNGOS SKYRIUS RUŠIA PRAKALBAS

Vasario 26 d. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Baltimorės skyrius ruošia prakalbų vakarą. Vakaras įvyks Lietuvių Svetainės patalpose. Pradžia 2

val, po pietų. Kalbės dr. Armanavičienė, red. J. Tysliava ir eilė kitų asmenų.

Kviečiami dalyvauti visi Baltimorėje gyvenantys naujakuriai ir kiti prijaunantieji.

SLA SUVAŽIAVIMAS BALTIMOREJE

Baltimorės kuopai birželio m. 25-30 d.d. pavesta suruošti Baltimorėje SLA suvažiavimą — seimą. Tokius suvažiavimus SLA ruošia kas antri metai. Šiais metais kaip tik yra nutarta tokią suvažiavimą suruošti Marylando valstijoje.

Kad būtų sėkmingesnis suvažiavimas ir kad lengviau jį būtų galima suruošti, nutarta talkon pasikviesti draugiškas organizacijas: DAINOS Draugiją, Atletų Klubą, Mindaugo ir Kestutio saviš. draugijas, Moterų piliečių klubą ir Legionierių postą.

\$30.00 DŽIOVININKAMS PAREMTI

Praeitų metų pabaigoje Tremtinių Draugijos susirinkime buvo suaukota apie 30 dolerių, kad už juos būtų pasiūsta Heilbrono džiovininkų sanatorijoje gulintiems ligoniams lietuviams riebalių. Šiuo metu siuntiniai jau išsiųsti.

PASISEKĖS KONCERTAS

Sausio 22 d., Lietuvių Svetainėje įvyko Juzės Augaitytės ir Galinos Leonienės koncertas. G. Leonienė skambino Paganini, Granados, Listo ir Čiurlionio kūrinius.

J. Augaitytė dainavo lietuvių muzikų dainas ir arijas iš operų. Tai buvo puikus pasirodymas. Lietuvoje išaugusių ir išsismok-

linusių menininkų.

Koncertas labai pasisekė. Todėl ir susirinkusi publika nepažailėjo mieloms menininkėms taip gausių katučių ir gražių gėlių. Publika buvo pilnutėlė džioji Svetainės salė. A. Čs.

MIAMI, FLA.

MINES VASARIO 16-TAJĄ

Šiais metais ir Miami lietuvių pasiryžo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dieną — Vasario 16-ją — paminėti iškilmingiau ir įspūdingiau, negu kada nors anksčiau. Tam yra sudarytas komitetas, į kurį įeina A. Kaulakis, V. Bukšys, C. Brazė ir kt.

Paminėjimas įvyks didžiulėje policijos salėje, kurios adresas 2300 N. W. 14th St. Paminėjimas prasidės 8 val. vak. Programoje bus prakalbos ir meninė dalis, o vėliau bus ir šokiai.

Tikimasi, kad į paminėjimą atsilankys daug lietuvių svečių, kurių tuo metu čia esti privažiavusių ne tik iš tolimiausių Amerikos vietų, bet ir iš kaimyninių kraštų. Kaip patirta, beveik visi svečiai yra patriotiškai lietuviškai, kurie Lietuvos reikalus visados remia.

Gautas pelnas bus skiriamas Amerikos Lietuvių Tarybai. Miami

NEWARK N. J.

PIKIETAVO KOMUNISTŲ KONCERTAS

Sausio 21 d. Lietuvių šv. Jurgio Draugija Newark, N. J., buvo išnuomavusi savo salę komunistų organizacijai ruošti koncertą.

Newarke apsigyvenę tremtiniai prieš koncertą pasirodė su antikomunistiniais plakatais, skelbiančiais, kas ištikrųjų yra komunistai.

Piketavimą stebėjo policija ir vietos spauda. Nors koncertas ir įvyko, bet jo dalyviai iš pikietuotojų sužinojo, į kokį koncertą jie buvo pakviūvę.

Newark Sunday News pikietavimą plačiai aprašė pirmame puslapyje ir įdėjo pikietuotojų nuotrauką.

SKUDZINSKO GIMINĖS, ATSLIEPKIT!

Lietuvos Konsulato Chicagoje jurisdikcijoje yra miręs Klemensas Skudzinskas, ar Skudzinskas ir palikęs šiek tiek turto. Jo įpėdiniai nežinomi. Jeigu Amerikoje ar tremtyje yra vėlionies giminės, prašom atsiliepti į

Consulate of Lithuania
30 North LaSalle St.
Chicago 2, Ill.

NAUJOSIOS AUŠROS

Pilną 1949 metų komplektą galima gauti papiginta kaina už 2dol. (anksčiau kainavo 3 dol.), užsakymą ir pinigus prisiunčiant laišku.

Nuo šių metų pradžios šiam kultūros, mokslo ir meno žurnalui sustojus, dar yra paskutinė proga jo įsigyti. Žurnale gausu mokslo populiarizacijos, meno ir literatūros klausimų nagrinėjimo, poezijos, iliustracijų. Užsakymus ir pinigus siųsti:

NAUJOJI AUŠRA ..
2244 W. 23rd Pl.
Chicago 8, Ill.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagaičio įkurtą muzikos ir juokų žurnalą. Eina kartą mėnesį. Kaina metams \$2. Užsiskaitant siųskit ir pinigus.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

1950 m. sausio 21 d., laivu "General Muir" į New Yorką atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Adamavičius Bronislava — Chicago, Ill.

Akelaitis Juozas, Julija — N. Andover, Mass.

Ankudavičius Albinas, Janina, Nijolė — Gadyville, N. Y.

Baleišis Petras — E. Chicago, Ind.

Ciparaitė Barbora — Arlington, Minn.

Digrys Vytautas, Lidija — Brooklyn, N. Y.

Krekoveckaitė Rūta — Watertown, N. Y.

Krekoveckaitė Danutė — Niagara, N. Y.

Krekoveckienė Juzefa — Salamanca, N. Y.

Kupčiūnas Vanda — Chicago, Ill.

Musteikis Jonas, Adolfina, Liongina, Algimantas — Rochester, N. Y.

Navickas Teresė — Rochester, N. Y.

Paulikas Alfonsas, Stefanija, Aldona, Stefanija, Alfonsas, Alfonsas — Detroit, Mich.

Rickevičiūtė Marija — Orwigsburg, Pa.

Sakinis Jonas, Liudmila — Gary, Ind.

Sermukšnis Jonas — Omaha, Nebr.

Trampaitė Herta, Dagmara — Detroit, Mich.

Valančius Antanas — Brighton, Mass.

Virhyta Ignas — Nutley — Nutley, N. J.

Vikaraitytė Ona — Weirton, West Virginia.

Virkšaitytė Marcela — Weirton, W. Virginia.

Apie š. m. sausio 27 d., laivu "General McRae" į New Yorką atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Alkevičius Marija — Amsterdam, N. Y.

Batisa Juozas — Rochester, N. Y.

Bulgarskaitė Irena — Worcester, Mass.

Bulotė Vytautas, Julija, Birutė, Kristina — Chicago, Ill.

Gelažius Bronius, Stefanija, Bronislava, Antanas — Chicago, Ill.

Genevičienė Jadvyga — Fort Wayne, Ind.

Gerulis Jonas — Kearny, N. J.

Jankauskas Antanas, Apolonijs — Brooklyn, N. Y.

Juknaitis Robertas, Bronislava — Bridgewater, Mass.

Kavaliauskas Jonas, Teresė, Arvydas, Jonas — Detroit, Mich.

Kavaliauskas Liudvikas, Ona, Francisus — Philadelphia, Pa.

Kilijonas Stasys — Chicago, Ill.

Kotkienė Aniceta — Chicago, Ill.

Kozeniauskas Romualdas — Brockton, Mass.

Krasauskas Mečislovas, Elena — Chicago, Ill.

Lasaitis Konstantinas, Adelė, Konstantinas — Racine, Wisc.

Laucėvičius Antanas — Rockford, Ill.

Lingvenytė Elzė — Scranton, Pa.

Lukošius Juozas — Brooklyn, N. Y.

Naujalis Juozas, Hedwig — Elizabeth, N. J.

Neveravičius Beatrice, Joanna — Brooks, Minn.

Orentas Eugenijus — Hartford, Conn.

Petrukevičius Mečislovas, Genevaitė, Silvija — Amsterdam, N. Y.

Piesina Ona — Norwood, Mass.

Povilaitis Vincas, Monika, Antanina — Jamaica Plains, Mass.

Pranckevičius Pranas — Philadelphia, Pa.

Pranėnas Stasė, Elena, Irena — Detroit, Mich.

Prockys Jonas, Stefanija — Washington, D. C.

Zilinskas Karolis, Auguste, Algimantas, Bernardas — S. Boston, Mass.

Apie š. m. sausio 30 d., laivu "General Hersey" į New Orleans atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Adomaitis Antanas — Model, Colo.

Andruska Peter, Anna, Alfredas, Irena, Reinard, Peter — Morrhead, Miss.

Arlauskas Viktoras, Elena, Juozas, Viktoras — Kansas City, Mo.

Barniškis Jonas — Miami, Fla.

Bednarskas Antanina — Sumter, S. Car.

Glazė Ona, Andrius, Jurgis, Arvydas, Birutė — Mack, Colo.

Graudušius Kurtas, Ana, Jurgis, Herbertas, Fricas — Coalinga, Cal.

Jankus Mikas, Agota, Petras, Jonas — Johnston, S. Car.

Karalius Vincas, Ona, Dalija, Algirdas — San Diego, Cal.

Kosmalkis Wladyslaw, Aleksandra — Marked Tree, Arkansas.

Mesky Juozas — New Orleans, La.

Milerienė Magdalena — Richmond Heights, Me.

Pavels Martynas, Grete, Irma, Petras — San Francisco, Cal.

Poliakas Eselis, Anna — Boulder, Colo.

Pomerigienė Sofija — San Pedro, Calif.

Ramanauskas Kazimieras — Benoit, Miss.

Rutkauskas Augustas, Bronislava, Augustas, Irena — Clarksdale, Miss.

UŽSISAKYKIT

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA

pas generalinį jo leidėjų įgaliotinį Amerikoje.

Dėkite į laišką \$2.50 čekį, ar "Money Order", parašykit laišku aiškiai savo adresą ir siųskite laišką adresuodami taip:

Mr. J. Audėnas,
14 Townsend St.
Boston - Roxbury, Mass.

Dar ne vėlu, bet jau ir ne anksti

TREMTINIŲ ADRESAI VOKIETIJOJE

Vokietijoje yra vedama ten gyvenančių bei gyvenusių lietuvių tremtinių adresų kortoteka. Ji vadinama CENTRALINĖ KARTOTEKA. Angliškai ją vadinama LITHUANIAN INDEX CARD.

Pranešama, kad ta įstaiga dabar persikėlė į Muencheną ir jos dabartinis adresas yra: Muenchen, Rauchstr. 20, Germany, US Zone.

Kas nori rasti ten gyvenančius savo pažįstamus, gali kreiptis tiesiai tuo adresu.

DANTŲ TECHNIKAS LIETUVIS

neseniai atvykęs iš Europos, ieško darbo. Adresas: S. Makutėnas, 4011 North Maridian St., Indianapolis 8, Indiana.

LIETUVOS ISTORIJOS REIKALU

(Atviras laiškas)

Didėjant pasiteiravimams, kada išeis iš spaudos dr. A. Šapokos redaguota LIETUVOS ISTORIJA, skelbiame šį viešą leidyklos PATRIA pareiškimą:

LIETUVOS ISTORIJA leidžiama prenumeratos keliu. Rinkdami prenumeratą, išleidimo datą buvome nustatę 1949 m. rugpjūčio mėn., bet kadangi šiuo veikalu susidomėjusių asmenų skaičius yra nepaprastai menkas, todėl ir veikalo išleidimas automatiškai nusidels.

Visi prenumeratoriai, kurie veiklą užsiskaitė Vokietijoje, visais prenumeratos reikalais (adreso pakeitimas ir tt.) prašomi kreiptis PATRIA, Fellbach-Stuttgart Beethoven Str. 5. PATRIA skyrius Amerikoje tiesioginiai rūpinasi tik savo gerb. prenumeratoriais ir knygos bičiuliais Amerikoje, nors griežtai neatsisako; jei kitaip neįmanoma, kai kuriais atvejais pasitarnauti.

Pastaruoju metu gavome patikinimų iš PATRIA centro Vokietijoje, kad, jei nuolatos didės prenumeratos skaičius, numatoma tuoj pat veiklą baigti, nes jo užbaigimui reikia tik 16-18 darbo dienų, bet lėšų stoka verčia nemaloniam delsti, kas, žinoma, piktos valios žmonių visaip komentuojama. Tačiau turime gerbiems prenumeratoriams pranešti, kad LIETUVOS ISTORIJA užsiskaitusiems pradedama siuntinėti 1950 m. vasario-kovo mėn. Visi prenumeratoriai veiklą gausite tiesiog iš PATRIA centro Vokietijoje.

Leidykla PATRIA visus LIETUVOS ISTORIJOS prenumeratorius laikydama tikrais lietuviškosios knygos bičiuliais, prenumeratoriams skirtuose egzemplioruose įrašys atitinkamą įrašą.

Todėl, tautietai, pažink Lietuvos praeitį ir tuoj pat siųsk leidyklos PATRIA vardu — 45 St. John Pl., Stamford, Conn. — \$3.30. Tuo paremsi didelį darbą, o Tavų knygų lentyna pasipuoš vertingu veikalu. Prenumeratos laikas skaitomas iki veikalo pasirodymo dienos. Veikalui išėjus iš spaudos, kaina ne prenumeratoriams žymiai padidės.

Tuo pačiu kviečiame visas lietuviškas mokyklas, lituanistikos kursus, organizacijas ir kitas lietuviškas institucijas talkon — paremkite LIETUVOS ISTORIJOS išleidimą ją užsiprenumeruodami.

Su pagarba

PATRIA
45 St. John Pl.
Stamford, Conn.

Taip gražu!
Taip patogu!

Vartok akis saugančias lempas...visame name!

Dabar — akis saugančių lempų galima gauti krautuvėse! Jūs rasite ant grindų stovimų lempų, stalo lempų, kabinetinių, sieninių, tualetinių lempų... daugybę įvairių stilių... didelis kainų pasirinkimas.

Tad vartokit akis saugančias lempas kiekvienam kambariui. Gėrėkitės jų grožiu. Saugokit savo šeimos akis. Gaukite DVIGUBAI daugiau šviesos už tą pačią kainą!

Pasizūrėkit akis saugančios lempas dar šiandien. 150 vatų lemputė čia nupiešto lempoj sudaro vartojimo išlaidų mažiau kaip 2 centus per vakarą!

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE
IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

KLAUSYKIT 'TEN O'CLOCK TUNES'

VISO NAUJAUSIOS DAINOS — VISI ŽYMAUSI ŽVAIGDES
Paskaita Dainos Savaitėje — Pirmadienį iki Paskaitos
Klauskite nuo 10 — WGAR ir WICA • Vakara nuo 10 — WBB

Cleveland

IR APYLINKĖSE

ŠEŠTADIENI EIKIME I MUSIC HALL!

Šį šeštadienį, sausio 28 dieną, 2:30 ir 7:30 val. p.p., Cleveland Press dienraštis rengia įvairių Clevelande gyvenančių tautybių meninių pasirodymą. Programoje bus 24-rių tautinių grupių tautiniai šokiai. Dieną ir vakarą programa ta pati.

Nuo lietuvių programoje dalyvaus čiurolioniečių šokėjų grupė. Lietuvių pasirodymas programoje numatytas pačioje pabaigoje, kaip programos uždarymas. Komisija mūsiškius šokėjus taip nagerbė dėl dviejų priežasčių. Viena — kad tai vienintelė grupė, susidedanti iš tik neseniai atvykusių tremtinių. Antra — komisija nujaučia, kad lietuvių pasirodymas būsiąs tinkamas vainikuoti programai.

Music Hall yra tik 3,300 vietų. Clevelandui tai nedaug, tad ir patekti į salę nebus lengva. Svarbu iš anksto nueiti į Music Hall ir įsigyti bilietus dieninei ar vakarinei programai.

Įėjimas į Music Hall yra iš St. Clair avenue, prie East 6-tos gatvės.

LIETUVIŲ BANKO METINIS SUSIRINKIMAS

Pereitą ketvirtadienį įvyko lietuvių banko (The Superior Saving and Loan Association) dalininkų susirinkimas, kuriame išklaustos apyskaitos, žinoma, pranešimas apie apipilimą ir direktorių dalies rinkimai.

Pereitų metų pabaigos balansas — \$3,064,723.89. Dėl apipilimo nuostolių nebuvo jokių, kadangi draudimo bendrovė nuostolius pilnai apmokėjo. Direktoriai, kuriuos šįmet buvo eilė perrinkti, vėl išrinkti tie patys, būtent: P. P. Muliolis,

Jonas Botirius, A. M. Praškevičius ir Jonas Brazauskas.

REDAKTORIAI PAS GUBERNATORIŲ

Šį penktadienį visų ne anglų kalba Clevelande leidžiamų laikraščių redaktoriai bei leidėjai yra pakviesti į Columbus, Ohio, pietų pas Gubernatorių J. Lausche.

NAUJA LIETUVIŲ SALES VALDYBA

Sausio 16 dieną išrinkti Lietuvių Sales direktoriai šį pirmadienį buvo susirinkę posėdžio ir išsirinko valdybą: pirmininku — Joną Gužauską, vicepirmininku — Juozą Baltrušaitį-Baltrus, protokolų sekretorium — Juozą Saukiavičių, finansų sekretorium — Povilą Chalko ir izdininku — Wm. Jakubauską-Jakubs.

BALFO 68 SKYRIUS

sausio 31 dieną 8:00 val. vak., Lietuvių Svetainėje (apatinėje) šaukia visuotinį susirinkimą. Bus valdybos rinkimai. Kviečiami dalyvauti visi nariai ir prijaunčiantieji.

AGOTA GRIGIENĖ,

DIRVOS skaitytoja ir uoli DIRVOS taktininkė, išvyko kelionai savaitės poilsio į Tucson, Arizona, pas sūnų Eduardą.

CLEVELAND PRESS moterų skyriuje neseniai ji buvo pagerbta, kaip viena iš seniausių tarnautojų Halle Bros. Co. valdykloje, kur ji yra vyriausia virėja.

PASKUTINIS SKELBIMAS

Kalendorius gaus, kas atsiųs užsakymus iki šio mėnesio galo. Clevelandiečiai prenumeratoriai juos gali atsiimti iš redakcijos be primokėjimo iki ateinančios savaitės galo.

1950 METŲ KALENDORIAI DIRVOS SKAITYTOJAMS

Ir šiais metais DIRVOS skaitytojai, užsimokėję prenumeratą, gaus priedą — gražų sieninį kalendorių.

Norėdami jį gauti: —

1. Pasirinkite iš žemiau esančio sąrašo, kurio kalendoriaus norite ir laiške pažymėkite jo numerį.
2. Pridėkite 12 centų pašto ženklais už supokavimą ir persiuntimą (Pernai buvo 10 centų, o šįmet pašto mokestis pakeltas).
3. Labai aiškiai parašykite savo adresą.
4. Jei gausite prenumeratą pasibaigę arba baigiasi, tai pridėkite ir 3 dolerius prenumeratui atnaujinti.

Kalendorių pareikalavimus galite siųsti tuojau, bet ne vėliau, kaip iki 1950 metų sausio mėnesio galo.

1. Washingtono Capitol su Amerikos vėliava — naujas
2. Vytautas ir kiti kunigaikščiai — senas
3. Mergina su lietuviška vėliava Amerikoje — senas
4. Mergina su lietuviška vėliava ant žemės rutulio — senas
5. Ukininkas girdo arklius — senas
6. Kražių skerdynės — senas
7. Marija su rožančiumi ir rožėmis — senas
8. Šv. Antanas — senas
9. Šv. Juozapas — senas
10. Marija — senas
11. Marija pasirodo piemenims — naujas
12. Kristus Alyvų Darželyje — naujas
13. Vaikai važinėja pasikinkę šunį — naujas
14. Mergaitė su ančiukais ir viščiukais — naujas
15. Mergaitė pievoj su šuneliu — naujas
16. Mergaitė migdo katytę ir šuniuką — naujas
17. Senas šuo gelbsti neatsargų berniuką — naujas
18. Meškeriojimas ežere — naujas
19. Kalnų eglynas prie ežerėlio — naujas
20. Upė ties kalnais — naujas
21. Mergina su trimis šuniukais — naujas
22. Mergina su dideliu šuniu — naujas
23. Blondinė vakarinėj sukniroj — naujas

PASKAITOS CLEVELANDE

Lietuvių Kultūros Fondo Clevelando skyrius pirmadieniais 7 val. vak., Norwood Bibliotekos patalpose (6315 Superior Ave.) lietuvių visuomenei rengia pasikaitas:

Sausio 30 d. A. Augustinavičienės "Jaunystė ir šeima";

Vasario 6 d. dr. S. Tamošaitio "Neregimasis pasaulis".

Kviečiame atsilankyti.

Valdyba

MAŽIAU NELAIMIŲ

Per pereinamus metus Clevelande buvo 20% mažiau automobilių nelaimių, negu 1948 metais. Žuvusių dėl tų nelaimių buvo 89, tai yra septyniais mažiau, kaip 1948 metais.

Miesto mayoras T. A. Burke ta proga dėkoja laikraščiams už nuolatinį priminimą gyventojams, kad būtų atsargesni, ir visiems, kurie tų priminimų paklausė.

DAUGIAU STATYS

Pereitais metais Clevelande yra išduota leidimų statyti 9,083 namams su 11,500 butų. Iš tų namų 8,826 bus vienos šeimos namai, 62 — dviejų šeimų, 195 — po daugelį butų, kuriuose bus 2,550 butų. Tai yra 55% daugiau, negu 1948 metais. Bet tie namai daugumoje bus pastatyti tik šių metų rudenį ar net ateinančių metų pavasarį.

KIEKVIENAS PENKTAS

Clevelando gyventojas 1949-ais metais pasinaudojo Raudonosios Plunksnos (Red Feather) įstaidu patarnavimu. Tai pagalba ligoniams, benamiams, vaikams. Iš viso tais patarnavimais pasinaudojo 260,172 žmonės. Tos įstaigos išlaikomos pinigais, sudedamais pačių clevelandiečių per Community Chest rinklėvas.

LEKTUVŲ MODELIŲ PARODA

Lektuvų modelių paroda su premijomis bus kovo 18 d., didžiojo Higbee Bendrovės auditorijoje. Pereitais metais tą parodą aplankė 8,000 žmonių.

Parodoje gali dalyvauti moksleiviai nuo trečiojo laipsnio pradedant, o taip pat ir baigęs mokyklą jaunimas. Numatoma 81 dovana. Smulkesnių žinių galima gauti rašant į Contest Headquarters, 1001 Huron Rd., Room 310, Cleveland 15, Ohio, arba telefonu CHerry 6850.

GEREJA CLEVELANDIEČIŲ SVEIKATA

Pereitais metais mirimų nuo plaučių uždegimo ir gripo buvo mažiau, negu kada nors yra buvę. Jau antri metai, kaip čia niekas nemirė nuo difterito. Treti metai iš eilės Clevelande užregistruota daugiau kaip 25,000 giminių.

HIPPODROME

Nuo ateinančio trečiadienio "Montana", Warner Bros., spalvota filmas, nuotykių drama iš vakarų gyvenimo. Svarbiausios rolės: Errol Flynn, pagarsėjęs "Don Juano nuotykiuose", be to, dar dalyvauja Douglas Kennedy, James Brown ir Ian Mac Donald.

RKO Keith's 105th
Sausio 25-28 d.d. "Bride For Sale" su Claudette Colbert, Geo Brent, Robert Young.
Sausio 29-31 d.d. "Inspector General" su Danny Kaye.

MIRIMAI

Juozas Kruglevičius (Kruger), 60 metų, 986 E. 79, Graphit Bronze Co. dirbtuvėje elektros nutrenktas mirė sausio 20 d., palaidotas sausio 23 d., Lakeview kapinėse. Du jo sūnūs, Alheras ir Eduardas, per 1 dieną atskrido į laidotuves lėktuvu iš Pietų Amerikos. Liko dar žmona Frances, brolis Vincas, 3 seserys: Marijona Rausevičienė, sesuo Marija-Benedikta (vienuoelė) ir Elzbieta Dumčienė. Vėlonis buvo kiles iš Pinskių km., Vėverių vl., Marijampolės ap. Laidotuviams patarnavo Wilkels Funeral Home.

PADEKOS

Didžią padėką reiškiamė Marijai Muliolienei, padariusiai daug gero mūsų dukters mokslo reikalais bei parodžiusiai daug rūpestingumo ir nuoširdumo kitais atvejais.

A. ir E. Klimai

VIENGUNGIS

Ieško kambario su virtuve ar be virtuvės. Skambinti (patogiausia vakarais) telef. RE 5216.

Eagle ir Anaya vasario 2 d. PUBLIC AUDITORIUM

J. Gansonas poruoja imtyneis didžiasias imtynių žvaigždes Eagle ir Anaya. Bet jų kaina yra tokia, kad rengėjas buvo priverstas imti didesnę salę ir todėl šios rungtynės vasario 2 d. bus PUBLIC AUDITORIUM, kur yra per 10,000 vietų.

Programoje dalyvaus dr. Dr. Meske su Lord Blears, Frank Talber su Jack Kennedy stos prieš Kay Bell su Fred Bozie, o programos pradžioj Don Evans prieš Lucky Somanovich. Bilietai pas Richmond Brothers, 736 Euclid Ave., MAIN 0967 ir Central Armory, PRospect 4121.

Kainos: Rezervuotos po \$2.40 ir \$1.80. Įėjimas — \$1.20.

Durys atvartos nuo 7:00 val. vakaro. Pirmos rungtynės prasideda apie 8:30.

PRANEŠIMAS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Clevelando 136-toji kuopa savo organizatoriumi yra išrinkusi tremtinį Bronių Bartkūną. Visi Clevelandan atvykę naujakuriai prašomi įstoti į SLA eiles. Visus reikalus jums padės sutvarkyti Br. Bartkūnas. Jo adresas: 1017 E 69th St. Telef. HE 7722.

Jonas Alekna
136 Kuopos Pirmininkas

SLA 14 KUOPA

Vasario 4 dieną rengia susipažinimo pobūdį, susipažinti su naujaisiais kuopos nariais — naujakuriais.

Todėl visus kuopos narius kviečiame atsilankyti, o kartu pakvieskite ir savo pažįstamus. Laiką tikrai linksmai praleisite.

Paįvairinimai bus šie: Prie 15 stalų kortavimas, kiekvieno stalo laimėtojas gaus dovaną (Kortas prašome atsiųsti). Be to, loterijoje galėsite laimėti didelį, gražų gaidį, skėnų tortą ir vyno bonką.

Bufilete rasite gardaus gėrimo ir skanių užkandžių, jų tarpe ir lietuviško kugelio. Smagiai galėsite pašokti. Pobūvis rengiamas Lietuvių Salėje.

Pradžią 7 val. vakaro. Įėjimas tik 35 centai.

Kuopos Valdyba

LIETUVĖ NASLĖ

pageidaujama namų ruošos darbas prie vyresnio amžiaus vyro ir sūnaus. Kambarys ir išlaikymas. Kreiptis pas Mrs. Litke, 7025 Lawnview.

LIETUVIŲ SALĖ

Išnuomojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems renginiams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave.

•LIETUVA TIRONŲ PANGUOSE — teisybės žodis apie tai, kas atsitiko su Lietuva. 312 pusl. Kaina \$2.00

CHINALANE

Cantonese Cuisine At Its Best

Serving the Finest AMERICAN AND CHINESE FOOD AND LIQUOR

1739 EUCLID AVE. Builders Exchange Bldg.
Playhouse Square Air-conditioned MA 2273
OPEN DAILY 11 A. M. TO 2 A. M. SAT. 11 A. M. TO 4 A. M.
OPEN SUNDAY

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park EX 8709

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

KĄ GALIMA ATLIKTI CLEVELANDO LIETUVIŲ BANKE

Čia galima ne tik pasidėti pinigų taupymo sąskaiton, ar pasiskolinti pinigų namams pirkti arba taisyti. Čia taip pat galima apmokėti ir sąskaitas už elektrą, gasą, telefoną ir kt. — Visiškai modernus patarnavimas.

PASINAUDOKITE PROGA!

Už santaupas, įdėtas iki 1950 metų sausio 10 dienos palūkanų nuošimtis bus skaičiuojamas nuo sausio 1 dienos! Kiekviena atskira taupymo indėlių sąskaita iki \$5,000,— yra apsaugota USA Federal Insurance Corporation. Šeštadieniais atidaryta iki 1:00 valandos dieną

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE. 2498

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas: P.Otomac 6899

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudondai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

'KAUNAS'

Batų taisymo dirbtuvė

1463 Addison Rd.
(Wade Park kampas)

Savininkas
Kazys Ivanauskas,
lietuvis — naujakuris

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės pigiau negu kitur
TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland
Namų adresas: 7204 Donald Ave.

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Ziedų, Laikrodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Wilkels Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkels - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. Henderson 9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Lietuviška laidojimo įstaiga

Valdžios pripažinti laidojimo direktoriai:

Della E. Jakubs
William J. Jakubs

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1763

Why Pay More?

CLEVELAND TRUST PERSONAL LOANS
ARE LOW-COST
EASY TO ARRANGE

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas
musų specialybė.

Kambarių Popieravimas
Namų Maliavojimas

16908 Endora Road
Telefonas:
KENmore 8794.
Cleveland, Ohio

LIETUVIŲ KLUBE

dabar yra įrengtas puikus televizijos priimtuvas. Nariai ir jų svečiai kviečiami apsilankyti ir pasigėrėti.